

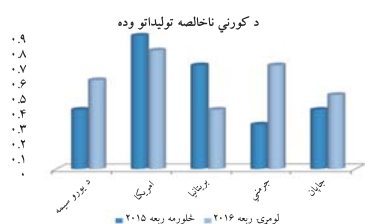

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

لسم کال، یو سلو شپاړسمه کچه د ۱۳۹۵ کال د سلواغې میاشت

نړیوال اقتصادي وضعیت

د افغانستان بانک پیرامون تفکیک بانکوت های مندرس
از بانکوت های نامناسب کنفرانس مطبوعاتی برگزار نمود

تأثیر افت قیمت نفت بر بانک های خاور میانه

د افغانستان بانک

اطلاعیه د افغانستان بانک!

د افغانستان بانک به اطلاع هموطنان عزیز می رساند که به اساس ماده سی و نهم قانون د افغانستان بانک، بانکوت های را که:

روی آن نوشته و یا نقاشی شده باشد

مهر خورده و یا سوراخ تسلسلی داشته باشد

بانکوت که شسته شده باشد و یا از اثر پاشیدن تیزاب و سایر مواد کیمیاوی دیگر تخریب شده باشد.

ماده چسپدار روی بانکوت بکار رفته باشد

در تمام نمایندگی های د افغانستان بانک و بانک های تجارتي بدون تادیه کدام فیس با بانکوت های قابل استفاده تعویض نمایند.
د افغانستان بانک بعد از ۳۱ اسد ۱۳۹۶ بانکوت های با مشخصات فوق الذکر را بدون معاوضه صادره می نماید.

یادداشت مهم: بانکوت های که در اثر استعمال مندرس و اسکاشتیپ شده باشند قابل چلند بوده مشکل ندارد

پول افغانی؛ نشانه افتخار، اقتدار و هویت ملی ماست!

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیمز و اقبال صافی

سر دبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عقیف

گزارشگر: عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې گڼې مطالب

سرمقاله

د افغانستان په پراختیا کې د پانګونې لپاره د مالي لاسرسی...

د کارکوونکو د مسلکي ظرفیتونو لوړول، د کار په ساحه...

د افغانستان د مالي راپورونو او معاملو د شننې مرکز او...

جلسه ای روی نهایی سازی طرز العمل ترویج ...

د افغانستان بانک پیرامون تفکیک بانکوت های مندرس...

نړیوال اقتصادي وضعیت

تأثیر اُفت قیم نفت بر بانک های خاور میانه

پوهه، د خلکو د ښیځنې لپاره

مختصری در مورد بخش مؤسسات پول الکترونیکی ...

کنفرانس "آسیب شناسی سیستم بانکی در افغانستان" در ...

حقوق تقاعد جزوی از تأمینات اجتماعی است

د نړۍ اقتصادي خبرونه

اصل شایسته سالاری در د افغانستان بانک رعایت میشود

د افغانستان بانک د ختیځ ساحوي دفتر لخوا د الفلاح ...

حفظ و نگهداشت درست بانکوت های افغانی، مسئولیت ...

افغانستان در پی افزایش روابط اقتصادی با کشورهای همسایه

افغانستان در امر مبارزه با فساد تلاش های پیگیر انجام میدهد

اهمیت و ضرورت برنامه ریزی در مدیریت

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

افغانستان طی دو سال گذشته در راستای مبارزه با فساد دستاوردهای خوبی داشته است

بر اساس گزارشی که از سوی سازمان شفافیت بین المللی در مورد فساد اداری و اقتصادی طی سال ۲۰۱۶ میلادی منتشر گردیده است، میزان فساد در افغانستان کاهش یافته و نسبت به سال گذشته پنج رتبه گام روبه جلو را در امر مبارزه با فساد به ثبت رسانده است.

افغانستان از سال ۱۳۸۱ الی اکنون دستاورد های قابل ملاحظه و چشمگیری در بخش های مختلف داشته که این دستاوردها در عرصه های سیاسی، اجتماعی و بخصوص اقتصادی بیشتر محسوس بوده که نمی توان از آنها چشم پوشی کرد، اما علی الرغم دستاوردهای کمتر از یک و نیم دهه گذشته؛ فساد اداری و مالی یک چالش بزرگ مانع تحقق بهتر بعضی از پروژه ها در کشور گردیده و این موضوع سبب شده بود که پروژه های انکشافی به صورت درست و مطلوب آن پیش برده نشود.

فساد اداری و اقتصادی که شامل رشوه، سوء استفاده از موقف و امکانات دولتی، اختلاس و دیگر موارد می شود، یک پدیده جهانی است که اکثریت کشورها با آن دست و گریبان اند. این پدیده یکی از چالش های مهم فرا راه اقتصاد کشور ما نیز به شمار میرود و در هر جا و هر زمان سبب کاهش عواید دولت، کاهش سرمایه گذاری ها، عدم تحقق درست پروژه های انکشافی، افزایش مصارف دولت در سایر پروژه ها و متأثر شدن بودجه دولت می گردد که دولت افغانستان طی دو سال گذشته برای محو این پدیده مصیبت بار که مانع پیشرفت کشور در سایر عرصه ها می گردد، مبارزه جدی را آغاز نموده است.

ریشه یابی فساد و عاملین آن و سپردن آنها به ادارات مجری قانون امریست که باید در اولویت های کاری ادارات قرار گیرد، قوانین و مقرره ها جهت مجازات عاملین فساد عملی گردد و مردم در جهت مبارزه علیه این پدیده با دولت همکاری نمایند تا از یک طرف از تأثیرات سو آن جلوگیری شده و از جانب دیگر سبب افزایش عواید دولت، افزایش سرمایه گذاری ها، تحقق پروژه های انکشافی و سرانجام باعث رشد و بهبود هر چه بیشتر اقتصاد کشور گردد. ■

د افغانستان په پراختیا کې د پانګونې لپاره د مالي لاسرسي پروژه (FAIDA) په رسمي توګه پای ته ورسېده

تل بریالۍ وه او په مالي او بانکي ډګر کې یې ښې لاسته راوړنې درلودلې دي. د افغانستان بانک لوی رئیس وویل "په بانکي سکتور کې د پام وړ لاسته راوړنو سره سره لاهم اړتیا شته چې د دې نظام د لا ښه والي لپاره هڅې وشي چې په دې برخه کې زموږ نړیوال همکاران لکه د متحده ایالاتو نړیواله پراختیايي اداره او نورې ادارې کولای شي ارزښتناکه او ګټوره رول ولوبوي".

په دې غونډه کې د متحده ایالاتو د نړیوالې پراختیايي ادارې د تړونونو څانګې استازي ښاغلي عبدالله ساويز، د افغانستان لپاره د متحده ایالاتو د نړیوالې پراختیايي ادارې مرستیال آغلې کاترین ډیویس استیفن، د متحده ایالاتو د نړیوالې پراختیايي ادارې د اقتصادي برخې مرستیال ښاغلی جورجو کاسترو هم په خپل وار د افغانستان د پراختیا په تېره بیا د هېواد د مالي سکتور د پراختیا په برخه کې د یادې پروژې د اهمیت او لاسته راوړنو په اړه خبرې وکړې. □

اسلامي جمهوري دولت یو شمېر وزیرانو، مرستیالانو او جګپوړو چارواکو، د متحدو ایالتونو د نړیوالې پراختیايي ادارې (USAID) رئیس ښاغلي هربرت اسمیت، د نړیوالو ادارو او د افغانستان د مالي ادارو استازو، د افغانستان د بانکونو ټولنې رئیس، د بیمې او مخابراتي شرکتونو استازو، د FAIDA پروژې دینفعو شریکانو او د پروژې نورو کارکوونکو ګډون کړی وو، په رسمي

توګه پای ته ورسېده. دا غونډه د افغانستان په پراختیا کې د پانګونې لپاره د مالي لاسرسي پروژې د رئیس ښاغلي جوسف دانیل موني لخوا د دې پروژې د اهمیت، لاسته راوړنو او نورو کړنو د اهمیت په اړه وینا سره پیل شوه.

د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق هم په دې غونډه کې د افغانستان په پراختیا کې د پانګونې لپاره د مالي لاسرسي پروژې د مهمو همکاريو د یادولو ترڅنګ زیاته کړه چې د FAIDA پروژه په تېرو شپږو کلونو کې

کابل، د ۱۳۹۵ کال د سلواغې دریمه - د افغانستان په پراختیا کې د پانګونې لپاره د مالي لاسرسي پروژه چې شپږ کاله مخکې په ټولیزه توګه د ۱۱۳.۵ میلیونه امریکایي ډالرو بودجې سره پیل شوې وه، په کابل کې د امریکې د متحده ایالاتو په سفارت کې د یوې غونډې له لارې چې په کې د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق، د افغانستان بانک لومړی مرستیال ښاغلی واحدالله نوشیر، د افغانستان بانک دوهم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحيمي، د افغانستان د

د کارکوونکو د مسلکي ظرفیتونو لوړول، د کار په ساحه کې اغیزمنتیا زیاتوي

هڅې او کوشنونه نه سپموي او دوي ته د هېواد دننه او بهر لڼه مهاله او اوږد مهاله روزنيزې زمينې برابرې. د دې اصل په پام کې نيولو سره ټولو آمریتونو ته لارښوونه وشوه چې خپل د اړتيا وړ روزنيز پروگرامونه د بشري منابع لوی آمریت ته وسپاري ترڅو د کارکوونکو لپاره د لازمه اسانتياوو د رامنځته کولو په برخه کې ځانگړی عملي پروگرام جوړ شي. ■

کارکوونکو د ظرفیت لوړول د ادارې د کاري چارو په ښه والي کې یو مهم کار وگانه او زیاته یې کړه چې په مالي او بانکي برخو کې د کاري سیستمونو او تکنالوژيو د ودې پر لور بهیر په پام کې نیولو سره له دې بدلونونو او تحولاتو سره بلدتیا له مهمو اړتیاوو څخه گڼل کیږي او د علم، پوهې او نویو مهارتونو د ترلاسه کولو په موخه د اړوندو ادارو کارکوونکو لپاره د زمينې برابرول په کاري ساحه کې د اغیزناکي لامل کیږي. ښاغلي نوشیر همدا ډول زیاته کړه چې د افغانستان بانک د خپلو کارکوونکو د کاري ظرفیت د لوړولو لپاره هیڅ ډول

کابل، ۱۳۹۵ د سلواغې ۱۶ - د افغانستان بانک د لومړي مرستیال ښاغلي واحد الله نوشیر تر مشرۍ لاندې د افغانستان بانک د کارکوونکو د مسلکي کچې او د ظرفیت لوړولو په موخه د نړیوالو پرمختگونو په پام کې نیولو سره د روزنيزو پروگرامونو د برابرولو په اړه غونډه جوړه شوه. په دې غونډه کې د افغانستان بانک د بېلابېلو شعبو آمرینو گډون کړی وو او د افغانستان بانک د کارکوونکو د مسلکي کچې د لوړولو په اړه په کې بحث او نظرونه تبادله شول. په پیل کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحد الله نوشیر، د

د افغانستان د مالي راپورونو او معاملو د شننې مرکز او د چین د پیسو مینځلو په ضد د څار او شننې مرکز ترمنځ د همکاریو تړون لاسلیک شو

جلسه ای روی نهایی سازی طرز العمل ترویج پول افغانی دایر گردید

به سلسله نشست‌های قبلی که طبق فقره ۲۴ مصوبه شماره ۳۸ مورخ ۱۱، ۱۱، ۱۳۹۴ کابینه جمهوری اسلامی افغانستان در مورد بازنگری و تطبیق طرز العمل ترویج پول افغانی دایر گردیده بود، این بار نشستی بتاريخ ۱۹ دلو ۱۳۹۵ تحت ریاست محترم واحد الله نوشیر معاون اول د افغانستان بانک جهت نهایی سازی این طرز العمل تدویر یافت.

در این نشست نماینده‌گان موظف وزارت های محترم مالیه، تجارت و صنایع، اقتصاد و زراعت و آبیاری نیز حضور داشتند.

باید گفت که مسوده طرز العمل ترویج افغانی قبلاً از جانب آمریت محترم سیاست پولی د افغانستان بانک تهیه شده بود که در این جلسه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفته و نهایی گردید. □

د مالي اقداماتو اداره (FATF) اړه ده، ترڅو ډاډ ترلاسه کړي چې د هر هېواد واکمن مقامات د پیسو مینځلو، د ترهګرۍ د تمویل او د دې پورې تړلي جرمونو په اړه د قانون په چوکاټ کې په خپله خوښه او یا هم د غوښتنې سره سم په پراخه پیمانه په چټک او اغیزناک ډول د معلوماتو په ورکولو کې یو بل سره مرسته وکړي. هر هېواد باید خپل با صلاحیته مقاماتو ته واک ورکړي ترڅو له یو بل سره د همکاریو په برخه کې له غوره لارو چارو څخه ګټه پورته کړي. واکمن مقامات که دوه اړخیزه او یا هم څو اړخیزه تړونونو لکه تفاهم لیکونو ته اړتیا ولري، نو باید په مناسب وخت کې د زیاتو بهرنیو مماثلو ادارو سره یې په اړه خبرې اترې ترسره او تړونونه لاسلیک کړي.

د افغانستان د پیسو مینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون ۳۱ مه ماده د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د شننې په مرکز ټینګار لري ترڅو له خپله آنده او یا هم د غوښتنې سره سم د ټولو هغه مماثلو ادارو سره چې یوشان وظیفې ترسره او د معلوماتو محرمت ته تابع وي د متقابل عمل او یا هم د دوه اړخیزه تړون پر بنسټ معلومات شریک کړي.

د غوره نړیوالو لارو چارو په خپلولو او د ملي قانوني قاعدو په عملي کولو سره د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د شننې مرکز (FinTRACA) آمر، ښاغلي نثار احمد یوسفزي او د چین جمهوریت د پیسو مینځلو په ضد د څار او شننې مرکز (CAMLMAC) آمر ښاغلي لو یوینګ ترمنځ د پیسو مینځلو، ترهګرۍ د تمویل او نورو جرمونو په تړاو د معلوماتو د شریکولو تړون لاسلیک شو.

یاد تړون به د دواړو هېوادونو مالي استخباراتي واحدونه اړ کړي ترڅو د معلوماتو په راغونډولو، شننې او د معلوماتو په تبادله کې یو له بل سره له خپله آنده او یا هم د غوښتنې په اساس همکاري وکړي.

دغه تړون د دواړو لورو د قانون په چوکاټ کې د همکاریو او دوه اړخیزه ګټو د روحيې پر بنسټ لاسلیک شوی، ترڅو د نړیوالې ټولنې سره یو ځای کیدو، په سیمه کې د پیسو مینځلو او ترهګرۍ د تمویل سره مبارزه وکړي.

د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د شننې مرکز (FinTRACA) د اګمانټ ګروپ (د مالي استخباراتو د واحدونو ډلې) غړیتوب لري او تر دې دمه یې د څوارلس بهرنیو هېوادونو د مالي استخباراتو واحدونو سره د دوه اړخیزه همکاریو تړونونه لاسلیک کړي.

د دوه اړخیزو همکاریو دا تړون د ۲۰۱۷ میلادي کال په فبروري کې د پوسټ له لارې لاسلیک شو. □

د افغانستان بانک پیرامون تفکیک بانکوت های مندرس از بانکوت های نامناسب، کنفرانس مطبوعاتی برگزار نمود

کنفرانس، نماینده گان بانک های تجارتی و صرافی های سرای شهزاده در زمینه پذیرش بانکوت های مندرس، مشکلات و پیشنهادات خود را در میان گذاشتند که در زمینه از جانب معاون دوم د افغانستان بانک وعده همکاری همه جانبه سپرده شد.

در این محفل علاوه بر محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک، رئیس و اعضای اتحادیه صرافان سرای شهزاده، نماینده گان بانک های تجارتی، نماینده گان رسانه های جمعی کشور و شماری از آمرین و معاونین شعبات مختلف د افغانستان بانک نیز اشتراک ورزیده بودند. ■

کیمیای دیگر تخریب شده باشد را در تمام نمایندگی های د افغانستان بانک و بانک های تجارتی بدون تادیه کدام فیس با بانکوت قابل استفاده تعویض نمایند.

محترم رحیمی افزود که مدت تعیین شده صرفاً در مورد پول های نامناسب بوده و هموطنان عزیز باید بدانند که د افغانستان بانک بانکوت های را که بنابر کثرت استفاده در داد و ستد روزانه، مندرس شده باشد را در هر وقت و زمان جمعآوری و معاوضه می نماید.

محترم رحیمی بانکهای تجارتی و صرافی ها را یکبار دیگر متوجه این مهم ساخته و از آنها خواست تا برای رفع مشکلات هموطنان رسیدگی لازم نمایند.

قابل یاد آوریست که در حاشیه این

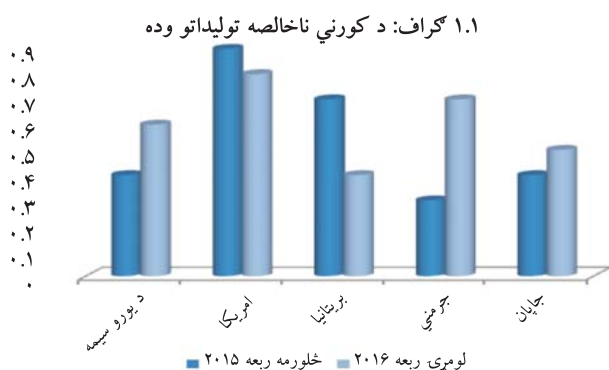
کابل، ۲۵ دلو ۱۳۹۵ - د افغانستان بانک به منظور تفکیک پولهای نامناسب از پولهای مندرس که اعتبار از تاریخ ۳۱ اسد ۱۳۹۶ قابل معاوضه نبوده و مصادره میشود، کنفرانس مطبوعاتی برگزار نمود.

محترم محمد قسیم رحیمی حین آغاز سخن در این کنفرانس گفت که طوریکه اطلاع دارید د افغانستان بانک از دو هفته اخیر با پخش اطلاعیه ای از هموطنان عزیز تقاضا نموده است که آن عده پولهای نامناسب را که روی شان نوشته و یا نقاشی شده باشد، مهر خورده باشد و یا سوراخ تسلسلی داشته باشد، ماده چسپدار روی شان بکار رفته باشد (بدون اسکاشتیپ)، بانکوت های که شسته شده باشد و یا از اثر پاشیدن تیزاب و سایر مواد

نړیوال اقتصادي وضعیت

د ۱۳۹۵ مالي کال لومړی ربعه

اساس عیار شوی ۰.۷ سلنه وده موندلې چې د تېرې ربعې د ۰.۳ سلنې څخه یې ډېره چټکه وده کړې ده. دا د ۲۰۱۵ کال د لومړي ربعې راپدېخوا تر ټولو پیاوړې وده ده چې د کورني لگښتونو او د پانګونې د چټکه زیاتوالي له امله رامنځ ته شوې، که څه هم د بهرني سوداګرۍ پر ودې باندې لږ څه ټیټېدونکې اغېزه پرې ایښې ده.

د یورو په سیمه کې د مصرفي توکو بېي د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې ۰.۳ سلنه لوړی شوي دي چې د تېرې ربعې د ۰.۲ سلنې څخه زیاتوالي ښکاره کوي. دا شمېره د پرمختللو اقتصادونو شمېرې سره نږدې ده، خو د روسیې، هند او چین په شان د بازار راغونډېدونکي اقتصادونو څخه ډېره لږه ده. د امریکې د انفلاسیون نرخ د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۱.۱ سلنه وو چې د ۲۰۱۵ کال د څلورمې ربعې د ۰.۴۶ سلنې څخه لوړوالی په ګوته کوي، چې د دې زیاتوالي اصلي لاملونه د استوګنځي او د روغتیا ساتنې د بيو زیاتېدل ښودل شوي دي.

په بریتانیا کې د مصرفي توکو بېي د ۲۰۱۵ کال د ډیسمبر میاشتې د ۰.۲ سلنې څخه د ۲۰۱۶ کال د مارچ میاشتې ۰.۵ سلنې ته چټکه وده موندلې ده. د کور جوړونې او تسهیلاتو بېي په درېو میاشتو کې د لومړي ځل لپاره لوړې شوې او د ۲۰۱۴ کال د اکتوبر میاشتې راهیسې د سرګرمۍ او کلتوري چارو تر ټولو زیاته وده درلودلې ده.

د نړۍ اقتصاد د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۰.۹ سلنه وده موندلې چې د ۲۰۱۵ کال د څلورمې ربعې د ۰.۷۸ سلنې په پرتله لږ څه لوړه ده. دا وده د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعې کې د پرمختللو اقتصادونو د ۰.۶ سلنې ودې او په پرمختلونکو اقتصادونو کې د ۱.۱ سلنې ودې په رڼا کې په پام کې نیول شوې ده.

۱. پرمختللي اقتصادونه

پرمختللو اقتصادونو د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې د تېرې ربعې په پرتله لږه وده تجربه کړې ده. د امریکې اقتصاد ۰.۸ سلنه وده کړې چې د ۲۰۱۵ کال د څلورمې ربعې د ۰.۹ سلنې په پرتله لږ څه کموالی ښکاره کوي. د ۲۰۱۴ کال راهیسې د ۲۰۱۶ کال د لومړي ربعې شمېره تر ټولو لږه وده څرګندوي چې لامل یې د مصرفي توکو د لګښت کموالی، کمزوره پانګونه او د سوداګریزو توکو نامطلوب وضعیت ښودل شوي دي. د امریکې اقتصاد ته ورته د یورو سیمې اقتصاد هم د ۲۰۱۶ کال په لومړیو درېو میاشتو کې ۰.۶ سلنه وده کړې ده چې د تېرې ربعې د اټکل شوي ۰.۴ سلنې په پرتله لوړه ده چې عمده لاملونه یې کورني لګښتونه او د خصوصي پانګونې زیاتېدل دي چې دې وده په تېر کال کې تر ټولو پیاوړې کړنه درلودلې ده.

همدا رنگه د بریتانیا اقتصاد د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۰.۴ سلنه وده موندلې چې د تېرې ربعې په پرتله ۰.۷ سلنه ټیټه ده. د بریتانیا اقتصاد د کمزورې ودې اصلي عوامل د سوداګریزې پانګونې او د صادراتو کموالی ښودل شوي دي. د جاپان اقتصاد د لومړني اټکل په پرتله چې ۰.۴ سلنه وده ښودل شوې وه، د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۰.۵ سلنه وده موندلې ده. خصوصي لګښتونو د تمې څخه زیاته وده موندلې، حال دا چې سوداګریز لګښتونه بیا د اټکل څخه ډېر لږ وو، خو د حکومت لګښتونو او صادراتو بیا د تمې سره برابره وده کړې ده.

د جرمني اقتصاد د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې د موسم پر

په جاپان کې د مصرفي توکو دبیو وده په ۲۰۱۶ کال د مارچ میاشتې کې صفر سلنې ته راولوېدلې، حال دا چې د ۲۰۱۵ کال په څلورمه ربعه کې دا شمېره ۰.۲ سلنه وه. د خوراکي توکو بېي د درېمې پرله پسې میاشتې لپاره راښکته شوې، او همدا ډول د کور جوړونې او ترانسپورت لګښت راکم شوی دی.

په جرمني کې د مصرفي توکو بېي د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې ۰.۳ سلنه لوړی شوي دي چې د ۲۰۱۵ کال د ډېسمبر میاشتې له نرخ څخه یې بدلون موندلی نه دی. د انرژۍ بیه ورو ورو راکمه شوه، حال دا چې د خدمتونو بېي لازياتي شوي دي.

د یورو په سیمه کې د بېکارۍ د موسم پر اساس عیار شوی نرخ د ۲۰۱۶ مالي کال په لومړي ربعه کې ۱۰.۴ سلنه پاتې شوی دی.

د امریکې د کار بازار په لویه اندازه وده موندلې او د بېکارۍ نرخ د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۴.۹ سلنې ته راغورځېدلی دی چې د ۲۰۱۵ کال د څلورمې ربعې د ۵.۸ سلنې څخه ټیټوالی په ګوته کوي، حال دا چې په بریتانیې کې د بېکارۍ نرخ د ۲۰۱۵ کال په څلورمه ربعه او د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۵.۱ سلنه پاتې شوی دی. دا د ۲۰۰۵ کال راهیسې په هېواد کې تر ټولو ټیټ نرخ دی.

په جاپان کې د بېکارۍ نرخ چې د موسم پر اساس عیار شوی د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې ۳.۲ سلنه ثبت شوی دی، چې د تېرو دوو میاشتو په پرتله ۰.۱ سلنه لوړوالی موندلی چې د بازار د تمو سره حرکت کوي. دا نرخ بیا په جرمني کې نسبتاً لوړ و. د موسم پر اساس عیار شوی بېکارۍ نرخ په ۲۰۱۶ کال د مارچ په میاشتې کې ۴.۳ سلنه دی، حال دا چې په تېره ربعه کې ۴.۴ سلنه وو. په جرمني کې د بېکارۍ نرخ په تېرو ۳۵ کلونو کې تر ټولو ټیټه کچه کې پاتې شوی دی.

د یورو سیمې د سوداګرۍ ډېرښت د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۳۳.۱۳ میلیارده امریکایي ډالره ثبت شوی چې د ۲۰۱۵ کال په څلورمه ربعه کې ۲۹.۳۲ میلیارده امریکایي

ډالره وو. د کال د لومړیو پنځو میاشتو په پام کې نیولو سره، د سوداګرۍ ډېرښت ۱۱۹.۸۳ میلیارده امریکایي ډالرو ته زیات شوی دی، چې د ۲۰۱۵ کال په ورته موده کې دا شمېره ۹۷.۷۵ میلیارده امریکایي ډالره وه. همدا رنگه، په امریکې کې د سوداګرۍ کسر د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې ۳۵.۵۳۶ میلیارده امریکایي ډالرو ته راکم شوی چې دا کسر د ۲۰۱۵ کال په ډېسمبر میاشتې کې ۴۱.۴۸۷ میلیارده امریکایي ډالرو ته رسېده.

په بریتانیې کې سوداګریز کسر د ۲۰۱۵ کال د څلورمې ربعې د ۲.۷۵ میلیارده امریکایي ډالرو څخه د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې تر ۵.۷۵ میلیارده امریکایي ډالرو پورې لوړ شوی دی. د وارداتو کچه د صادراتو په پرتله په دې کال کې د لومړي ځل لپاره راولوېده.

جاپان د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې ۶.۶۳ میلیارده امریکایي ډالره کسر ثبت کړی حال دا چې په تېره ربعه کې یې ۱.۲۳ میلیارده امریکایي ډالره ډېرښت درلود. دا د جنورۍ میاشتې راهیسې د جاپان لومړی کسر وو. صادرات ۱۱.۳ سلنه او واردات ۱۳.۸ سلنه راکم شوي چې د بازار له شرایطو سره جوړښت لري.

په جرمني کې د صادراتو د ډېرېدو سره د سوداګرۍ ډېرښت د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې ۲۹.۷۶ میلیارده امریکایي ډالرو ته لوړ شوی حال دا چې وارداتو د درېمې پرله پسې میاشتې لپاره هېڅ وده درلودلې نه ده. په جرمني کې د سوداګرۍ ډېرښت د ۲۰۱۵ کال په څلورمه ربعه کې ۲۱.۲۶ میلیارده امریکایي ډالره ثبت شوی دی.

۲. راغورځېدونکي اقتصادونه

د بازار په راغورځېدونکي اقتصادونو کې وده ډېره لږه وه او ډېرو دغو اقتصادونو کمزوره وده تجربه کړې ده. چې د چین د اقتصادي فعالیت د راکمېدو له امله په لویه اندازه اغېزمن شوی دی.

د چین اقتصاد د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۱.۲ سلنه وده موندلې چې د تېرې ربعې د ۱.۸ سلنې ودې څخه لږه ده او د ۲۰۱۳ کال د جولای میاشتې راپدېخوا تر ټولو ټیټه کچه کې

ښکاره کوي. د انفلاسیون نرخ لاهم د ۲۰۱۶ کال لپاره د حکومت د ۳ سلنې هدف څخه ښکته دی.

په هند کې د مصرفي توکو بېي د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې ۴.۸۳ سلنې ته لوړې شوې چې دا شمېره په تېره ربعه کې ۵.۵۶ سلنه ثبت شوې ده.

د هر بل راغورځېدلي یا راغورځېدونکي اقتصاد په پرتله د روسیې د بېکارۍ نرخ د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې تر ټولو لوړ وو چې کچه یې ۶ سلنې ته رسېږي چې د تېرې ربعې (۲۰۱۵ کال د ډېسمبر میاشتې) د ۵.۸ سلنې څخه لوړوالی په ګوته کوي.

د چین د اقتصادي تشکيلاتي بدلون سره سره د بېکارۍ نرخ د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې د ۴ سلنې څخه لږ پورته ثابته پاتې شوی دی. په چین کې د بېکارۍ نرخ د ۲۰۰۲ کال څخه تر ۲۰۱۶ کاله پورې په اوسط توګه ۴.۱۳ سلنه پاتې شوی دی.

د روسیې د سوداګرۍ ډېرښت د ۲۰۱۶ کال په مارچ میاشتې کې د پام وړ ۷.۹۶ میلیارده امریکایي ډالره راکم شوی، حال دا چې په تېره ربعه کې دا مبلغ ۱۱.۳ میلیارده امریکایي ډالره وو. په روسیې کې صادرات ۲۸.۳ سلنه او واردات ۵.۵ سلنه راغورځېدلي دي.

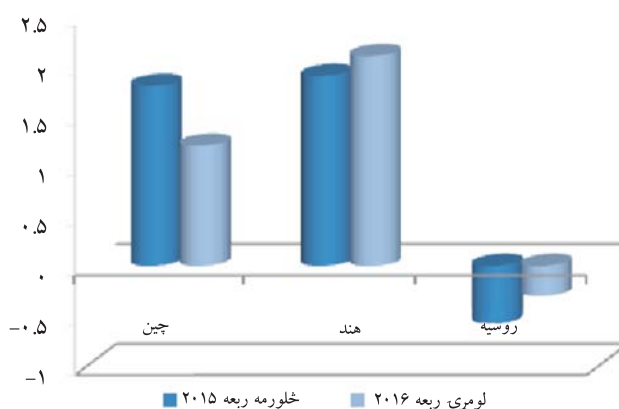
د ۲۰۱۶ مالي کال په لومړي ربعه کې د چین د سوداګرۍ ډېرښت د تمې څخه ډېر لږ وو. د چین د سوداګرۍ ډېرښت د ۲۰۱۵ کال د څلورمې ربعې د ۵۹.۶۳ میلیارده امریکایي ډالرو څخه د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۲۸.۷ میلیارده امریکایي ډالرو ته راکمه شوې چې د صادراتو د پام وړ کمېدو او د وارداتو د زیاتېدو لامل شوی دی.

په هند کې د سوداګرۍ کسر د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۵.۰۷ میلیارده امریکایي ډالرو ته راکم شوی دی چې د ۲۰۱۵ کال په څلورمه ربعه کې دا شمېره ۱۱.۶۴۴ میلیارده امریکایي ډالره وو. په هند کې د سوداګرۍ بیلانس د صادراتو د بې ساري زیاتوالي او د نفتو بېو د راکمېدو له امله ښه شوی دی. ■

واقع کېږي. همدا ډول د روسیې د کورني ناخالصه تولیداتو نرخ د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې منفي ۰.۳ سلنې ته راکم شوی چې ښایي د ۲۰۱۵ کال د څلورمې ربعې د منفي ۰.۵۷ سلنې څخه یې وده موندلې ده. داسې باور کېږي چې د صادراتو او د مصرفي توکو د لګښت راکمېدنه د روسیې د منفي ودې تر شا ستر عوامل وي.

په هند کې کورني ناخالصه تولیداتو د ۲۰۱۵ کال د وروستي ربعې په پرتله د ۲۰۱۶ کال په لومړي ربعه کې ۲.۱۰ سلنه وده کړې ده. د یادولو وړ ده چې په هند کې د ۱۹۹۶ کال څخه تر ۲۰۱۶ کاله پورې د کورني ناخالصه تولیداتو د ودې اوسط نرخ ۱.۶۷ سلنه دی، چې د ۲۰۰۹ کال په دویمه ربعه کې تر بل هر وخت زیات ۵.۸۰ سلنې ته رسېدلی دی او د همدې کال په لومړي ربعه کې بیا تر ټولو ټیټه کچه منفي ۱.۸۰ سلنه کې واقع شوی دی.

۲.۱ ګراف: اقتصادي وده

په روسیه کې د مصرفي توکو بېي د ۲۰۱۶ کال د فبرورۍ میاشتې د ۱۲.۹ سلنې څخه په مارچ میاشتې کې ۷.۳ سلنې ته راولوېدې. دا نرخ د بازار د تمو څخه چې ۷.۴ سلنه وو، ښکته وو. د خوراکي توکو، کور جوړونې او د تهرانسپورټ بېي راکمې شوې خو د سرګرمۍ او کلتوري چارو بېي بیا په کراره لوړې شوې. د دې خلاف، د انفلاسیون نرخ د ۲۰۱۶ کال د لومړي ربعې په پای کې ۲.۳ سلنه ثبت شوی چې د ۲۰۱۵ کال د څلورمې ربعې د ۱.۶ سلنې څخه لوړوالی

تأثیر اُفت قیم نفت بر بانک های خاور میانه

گزارش از: کیت گیلیت

برگردان: اسدالله شریفی

کاهش قیم نفت و بی ثباتی سیاسی در منطقه، بانک های عرب را وا داشته است تا تلاش های گسترده را بمنظور حفظ روند سودآوری خویش مانند سال های گذشته بخرج دهند. با اینحال، عملکرد کلی این بانک ها براساس استانداردهای جهانی هنوز هم مؤثر محسوب می شود.

بطور قابل ملاحظه ای نزول نموده اند. ۵.۸۱ درصد رشد داشته و ارزش آن به ۲,۴۹۹.۵ میلیارد دالر میرسد که این رقم در فهرست رده بندی سال قبل ۲,۳۸۸ میلیارد دالر گزارش شده بود. این در حالیست که فیصدی رشد این بانک ها طی سال ۲۰۱۵ به اندازه ۱۰.۵ درصد و در سال ۲۰۱۴ به اندازه ۱۲.۲ درصد ثبت شده است.

در عین حال، رشد سودآوری قبل از وضع مالیه در میان بانک های این فهرست بطور چشمگیری کاهش یافته است. نرخ مجموعی رشد سودآوری در ۳۱ دسمبر ۲۰۱۵ میلادی ۴.۷۱ درصد گزارش شده است، در حالیکه این رقم یک سوم رقم بطور قابل ملاحظه ای نزول نموده اند.

سرمایه سطح اول (Tier 1 Capital) در میان بانک های عرب به تناسب سال ۲۰۱۵ میلادی بارشد کمتر همراه بوده است. در میان ۱۰۰ بانک برتر، طی سال ۲۰۱۵ میلادی بانک های عرب رشد ۸.۶۴ درصدی را در قسمت سرمایه سطح اول به ثبت رسانیده و مجموع سرمایه آنها به ۲۸۲.۸ میلیارد دالر افزایش یافته است که در مقایسه با سال قبل، رشد سرمایه سطح اول این بانک ها ۱۱.۰۸ درصد و مجموع سرمایه آن ها ۲۶۳.۱۶ میلیارد دالر گزارش شده است. بیلانس شیت مجموعی بانک های عرب طی سال ۲۰۱۵ به اندازه

اُفت قیم نفت و نگرانی های روزافزون نسبت به وضعیت ناگوار سیاسی و مسائل امنیتی در خاورمیانه، از چالش های عمده سال ۲۰۱۵ میلادی بشمار می روند. با این حال، فهرست بنکرز برای رده بندی ۱۰۰ بانک برتر عرب در سال ۲۰۱۶ میلادی که براساس عملکرد بانک ها در ۲۰۱۵ میلادی تهیه گردیده، نشان میدهد که بانک های خاورمیانه و شمال افریقا با افزایش دارایی و بهبود انعطاف پذیری کلی، هنوز هم از قابلیت سودآوری برخوردارند. این در حالیست که بانک های که در گذشته در رده های بالاتر قرار داشتند، در مقایسه با چند سال گذشته

می‌باشند.

قابل ذکر است که با در نظر داشت این رده بندی، ۱۴ بانک نخست در فهرست بانک‌های برتر سال ۲۰۱۶ در مقایسه با سال قبل، تغییر قابل ملاحظه‌ای نداشته و این بانک‌ها در یک یا دو مورد صعود یا سقوط را تجربه نموده‌اند که این امر نشان‌دهنده ثبات قرضه دهندگان بزرگ در این منطقه است. در حقیقت، اولین بانکی که رشد چشمگیر را پیموده است، بانک اسلامی دُبی بوده و با رشد ۳۰.۳۲ درصدی سرمایه سطح اول به ۳۶.۶۱ درصد (سال به سال)؛ و سود ۱.۰۵ میلیارد دلاری، از جایگاه بیستم فهرست به جایگاه پانزدهم قرار گرفته است.

باید گفت که با وجود ساختار بزرگ بانک اسلامی دُبی، دارایی‌های این بانک طی سال گذشته رشد ۲۰.۹۹ درصدی را پیموده و مجموع دارایی‌های آن به ۴۰.۸۱ میلیارد دلار رسیده که از نقطه نظر رشد دارایی‌ها، در جایگاه دهم قرار گرفته است.

نکته قابل توجه در فهرست رده بندی بانک‌ها اینست که با وجود کاهش چشمگیری سرمایه سطح اول دو بانک، بانک التجاری-وفا در مراکش و گروه بانک‌های پاپیولر (Banque «

مراکش یگانه کشوری در این فهرست می‌باشد که در سال ۲۰۱۵ میلادی در سرمایه سطح اول آن کاهش رونما شده است.

ثبات در منطقه خلیج فارس

تمام ۱۸ بانک برتر فهرست رده بندی بنکرز و همچنان ۲۴ بانک از مجموع ۲۵ بانک، متعلق به کشورهای عضو شورای همکاری کشورهای عرب خلیج فارس (GCC) می‌باشند. در این میان، یگانه بانکی که در رده شش بهترین قرار گرفته است، عرب بانک اُردن است که با وجود کاهش ۱.۹۹ درصدی سرمایه سطح اول (Tier 1 Capital)، این بانک دارای ۴.۶۹ میلیارد دلار سرمایه می‌باشد.

بانک‌های مصر در سال ۲۰۱۵ نیز عملکرد بهتر داشته و از نظر برگشت بر دارایی‌ها (ROA) نیمه از ۱۰ بانک برتر فهرست را تشکیل می‌دهند.

از مجموع ۱۰۰ بانک قرضه دهنده، ۲۰ آن‌ها از امارات متحده عربی، ۱۲ از عربستان سعودی، ۱۱ از بحرین و بالاخره ۱۰ دیگر مربوط به کشور قطر اند. به همین ترتیب، لبنان و مصر هر کدام به نوبه خویش نیز دارای ۱۰ قرضه دهنده

۱۳.۴۸ درصد می‌باشد که در اخیر سال ۲۰۱۴ به ثبت رسیده بود و این رقم اندکی بلندتر از ۱۰.۹۴ درصد سال ۲۰۱۳ است. رشد کلی سودآوری بانک‌های عرب بیانگر محیط چالش برانگیز برای بانک‌ها در منطقه خاورمیانه می‌باشد.

طی سال ۲۰۱۵، بعضی از کشورها در مقایسه با دیگران عملکرد خوبی داشته‌اند. بانک‌های مصر در سال ۲۰۱۵ نیز عملکرد بهتر داشته و از نظر برگشت بر دارایی‌ها (ROA) نیمه از ۱۰ بانک برتر فهرست را تشکیل می‌دهند. همچنان، هشت بانک مصری از نظر برگشت بر سرمایه (ROC) در فهرست ۱۰ بانک برتر قرار دارند که این حالت نشان‌دهنده بیرون شدن این کشور از یک دوره ریفورم سکتوری و بی ثباتی سیاسی می‌باشد. با این حال، بانک‌های خلیج فارس در فهرست جایگاه خویش را حفظ نموده‌اند.

از طرف دیگر، بانک‌های مراکشی طی سال ۲۰۱۵ رشد منفی را به ثبت رسانیده‌اند، طوریکه مجموع سود قبل از وضع مالیه این بانک‌ها به اندازه ۷.۳۱ درصد و دارایی‌ها و سرمایه سطح اول آن‌ها به ترتیب به اندازه ۴.۰۶ درصد و ۴.۹۲ درصد کاهش یافته است. در حقیقت،

Populaire) در فرانسه و سبقت گرفتن بانک فرانسوی از بانک التجاری-وفا بعد از سقوط قابل ملاحظه‌ای سرمایه سطح اول این بانک نظر به بانک پاپولر، هیچ یک از بانک‌های برتر در این سال ویژگی خاص خویش را از دست نداده است.

بانک تجاری ملی (National Commercial Bank) عربستان سعودی با افزایش ۱۹.۶۲ درصدی سرمایه سطح اول خویش و افزایش اصل سرمایه به ۱۴.۶۹ میلیارد دالر، افزایش ۴.۰۴ درصدی سود که به ۲.۴۴ میلیارد دالر میرسد و نیز برگشت بر سرمایه که از ۱۹.۰۹ درصد به ۱۶.۶۰ درصد کاهش یافته است؛ در رده بندی ۱۰۰ بانک برتر عرب توسط بنکرز مقام نخست را کسب نموده است.

در عین حال، بانک الرجیح (Al-Rajhi Bank) عربستان سعودی با افزایش ۱۱.۳۲ درصدی سرمایه سطح اول و سرمایه ۱۲.۴۴ میلیارد دالری طی سال ۲۰۱۵، جایگاه سوم را در رده بندی قرضه دهندگان بنکرز کسب نموده است. این در حالیست که بانک ملی قطر (Qatar National Bank) با وجود جایگاه دوم در فهرست و با افزایش سود از ۳.۰۷

میلیارد دالر، سود ۳.۳ میلیارد دالر و رشد ۷.۳۲ درصدی سود آن طی سال ۲۰۱۵، از قابلیت سودآوری بالا در منطقه برخوردار است. باید تذکر داد که بانک ملی قطر ۱۸.۰۳ درصد رشد سال به سال را در سرمایه سطح اول خویش ثبت نموده که این رقم در سال قبل ۲۲.۹۴ درصد ثبت شده بود. این بانک براساس نسبت هزینه بر درآمد و با ۲۰.۰۶ درصد، جایگاه پنجم را بخود اختصاص داده و یگانه بانک خارج از عربستان سعودی و امارات متحده عربی می‌باشد که از نظر سرمایه سطح اول، در رده ۱۰ بانک برتر قرار گرفته است.

بانک‌های متعدد در این فهرست از سود قابل ملاحظه‌ای برخوردار اند، طوریکه سود قبل از مالیّه دو بانک که اعضای شورای همکاری کشورهای عرب خلیج فارس (GCC) می‌باشند، طی سال ۲۰۱۵ میلادی به بیشتر از ۱۰۰ درصد افزایش یافته است. یکی از این دو بانک، بانک الجزیره عربستان سعودی می‌باشد که سود آن ۱۲۴.۸۴ درصد افزایش قابل ملاحظه داشته و به ۳۴۳ میلیون دالر میرسد. بانک بحرینی (Kuwait Finance House) با ۱۰۹.۸۵ درصد رشد فایده، در جایگاه دوم قرار دارد و چون این بانک قرضه

دهنده خیلی بزرگ است، فایده قبل از مالیّه آن به ۲۹ میلیون دالر میرسد.

در رده بندی گلی، Kuwait Finance House در بحرین و بانک ملی عمان بیشترین صعود را در این فهرست داشته اند. چنانکه، Kuwait Finance House از جایگاه ۹۲ به ۷۲ و بانک ملی عمان از رده ۷۴ به ۵۴ صعود نموده است. برعلاوه، پنج بانک جدید نیز در این فهرست اضافه شده که بعد از ردیف دهمین بانک برتر قرار دارند. این پنج بانک جدید شامل در این فهرست عبارت از بانک HBSC مصر، بانک بیروت و کشورهای عربی، بانک قاهره (Banque du Caire)، بانک اسلامی اردن و بانک آینده (Future Bank) می‌باشند.

چگونگی نقدینگی در عربستان سعودی

با وجود نگرانی‌های فشار سیالیت در سکتور بانکی عربستان سعودی به دلیل کاهش قیمت نفت در جهان، بانک‌های عربستان سعودی با ۲۹.۴۳ درصد سرمایه سطح اول، قویترین بافر سرمایه را در سطح منطقه و در میان ۱۰۰ بانک برتر از آن خود نموده اند. یگانه کشوری که از نگاه سرمایه سطح اول به عربستان نزدیک است، امارات متحده عربی می‌باشد که

این جدول قرار گرفته و بحرین با نسبت ۷.۷۶ درصدی یگانه کشوری است که تحت ۱۰ درصد قرار دارد.

نظام بانکی مصر دوباره در حالت بهبود قرار داشته و مجموع برگشت بر دارایی بانک‌های این کشور در فهرست از ۲.۳۱ درصد سال قبل، به ۲.۶۲ درصد افزایش یافته است، در حالیکه برگشت بر سرمایه بانک‌های این کشور از ۳۸.۰۷ درصد به ۴۵.۶۴ درصد افزایش قابل ملاحظه را تجربه نموده است. دارایی‌های بانک‌های مصر در سال ۲۰۱۵ نیز رشد ۶.۲۹ درصدی داشته و فایده قبل از وضع مالیه به اندازه ۲۱.۵۵ درصد افزایش یافته و ارزش آن به ۵.۲۹ میلیارد دالر رسیده است. در عین حال، سرمایه سطح اول بانک‌های مصر رشد ثابت و عادی ۴.۲۲ درصدی را پیموده و به ۱۱.۵۹ میلیارد دالر بالغ می‌گردد.

بانک‌های عربستان سعودی از نظر فایده قبل از وضع مالیه طی سال ۲۰۱۵ جایگاه نخست را کسب نموده اند، طوریکه از مجموع ۴۴.۳ میلیارد دالر فایده مجموعی ۱۰۰ بانک برتر فهرست که در مقایسه با ۴.۷۱ درصد رشد سال قبل، طی سال ۲۰۱۵ به ۵.۱۷ درصد افزایش نموده است.

درصدی را در سرمایه سطح اول خویش به ثبت رسانیده و سرمایه کلی آن‌ها به ۸۳.۲۳ میلیارد دالر میرسد، در حالیکه رشد کلی سرمایه سطح اول بانک‌های منطقه در این فهرست ۸.۶۴ درصد ثبت شده است.

بهبود وضعیت در منطقه

بانک‌های عربستان سعودی از نظر فایده قبل از وضع مالیه طی سال ۲۰۱۵ جایگاه نخست را کسب نموده اند، طوریکه از مجموع ۴۴.۳ میلیارد دالر فایده مجموعی ۱۰۰ بانک برتر فهرست که در مقایسه با ۴.۷۱ درصد رشد سال قبل، طی سال ۲۰۱۵ به ۵.۱۷ درصد افزایش نموده است؛ ۱۱.۶۷ میلیارد دالر آن متعلق به بانک‌های سعودی می‌باشد. بانک‌های امارات متحده عربی با فایده ۱۰.۶ میلیارد دالری در جایگاه دوم قرار دارند.

سال ۲۰۱۵ میلادی برای بانک‌های خاورمیانه و شمال آفریقا یک سال مملو از فایده بود که این موضوع قابلیت بانک‌های عرب برای استفاده مؤثر از دارایی‌ها را به نمایش می‌گذارد. نسبت برگشت بر سرمایه (ROC) در ۱۰ کشوری برتر فهرست رده بندی مثبت بوده و نسبت مجموعی آنها به ۱۵.۶۷ درصد میرسد. در این میان، مصر با ۴۵.۶۴ درصد نسبت برگشت بر سرمایه در صدر

۲۵.۶۶ درصد سرمایه سطح اول را داراست، ولی قطر با ۱۲.۱۶ درصد سرمایه سطح اول با تفاوت چشمگیری در جایگاه سوم قرار دارد. با اینحال، هیچ یک از ۱۰ بانک برتر از نظر رشد سرمایه سطح اول متعلق به عربستان سعودی نیست.

سهم سرمایه سطح اول در جدول صد بانک برتر عرب

عربستان سعودی ۲۹.۴۳ درصد	لبنان ۴.۸۴ درصد
امارات متحده عربی ۲۵.۶۶ درصد	مصر ۴.۱۰ درصد
قطر ۱۲.۱۶ درصد	مراکش ۳.۹۰ درصد
کویت ۸.۳۶ درصد	عمان ۲.۹۱ درصد
بحرین ۶.۲۴ درصد	اردن ۲.۴۱ درصد

Source: www.thebankerdatabese.com

در میان بانک‌های عربستان سعودی، بانک الجزیره با ۲۰.۳۱ درصد افزایش در سرمایه سطح اول و سرمایه ۲.۰۲ میلیارد دالر، بلندترین رشد را داشته است. به تعقیب آن، بانک ملی تجاری عربستان با رشد ۱۶.۲۱ درصدی، سرمایه خویش را به ۳.۱۳ میلیارد دالر رسانیده و جایگاه دوم را بخود اختصاص داده است. بانک هالندی سعودی از نظر رشد سرمایه سطح اول، در رده سوم این لست قرار دارد. بانک‌های عربستان سعودی در مجموع رشد ۸.۸۱

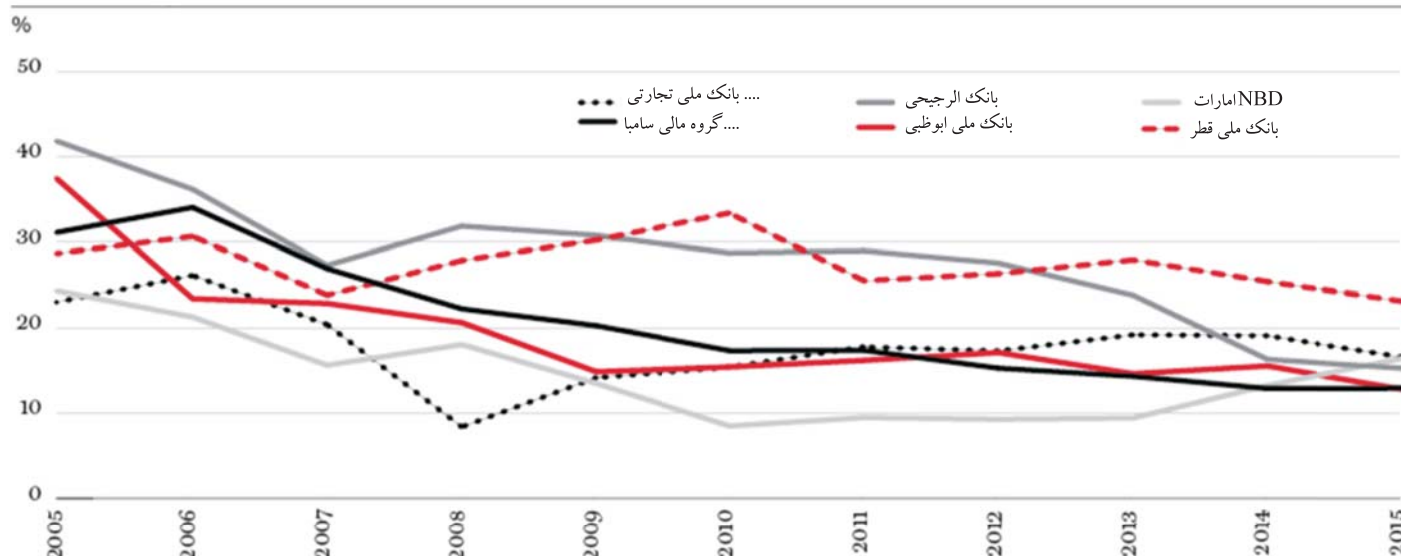
از جمله ۱۰ بانک برتر در این فهرست، پنج بانک آن از نظر برگشت بر سرمایه متعلق به مصر بوده و به تعقیب آن چهار بانک دیگر از کشور امارات متحده عربی و بالاخره یک بانک دیگر (Future Bank) به کشور بحرین تعلق میگیرد که یگانه بانک در فهرست ۱۰ بانک برتر می باشد که متعلق به دو کشور اولی نیست.

بیشترین نرخ رشد برگشت بر سرمایه در این فهرست مربوط به HBSC بانک مصر می باشد که ۵.۲۷ درصد افزایش داشته و به تعقیب آن بانک ملی ام القیوین امارات با ۴.۱۵ درصد و الیکس بانک (Alex Bank) مصر با ۳.۸۲ درصد در رده های دوم و سوم قرار دارند. رک

بانک امارات (Rak Bank) که با ۴.۱۸ درصد برگشت بر دارایی در رده بندی سال ۲۰۱۵ جایگاه نخست را بخود اختصاص داده بود، اینک با ۲.۴۷ درصد برگشت بر دارایی در فهرست ۲۰۱۶ به جایگاه پنجم نزول نموده است. از نظر برگشت بر سرمایه تماماً هشت بانک برتر متعلق به کشور مصر می باشند، به تعقیب آن بانک قاهره (Banque du Caire) با ۹۰.۵۱ درصد، بانک HBSC با ۷۶.۸۵ درصد و بانک مصری CIB در رده های بعدی قرار دارند. □

نسبت برگشت بر دارایی و برگشت بر سرمایه براساس کشورها				
کشور	برگشت بر دارایی (%)	برگشت بر سرمایه (%)	نسبت کفایت سرمایه (%)	تعداد بانکها
بحرین	۰.۹۶	۷.۷۶	۱۲.۴۱	۱۱
مصر	۲.۶۲	۴۵.۶۴	۵.۷۴	۱۰
اردن	۱.۶۶	۱۶.۹۵	۹.۷۸	۴
کویت	۱.۲۶	۱۱.۹۲	۱۰.۵۷	۹
لبنان	۱.۲۲	۱۶.۶۵	۷.۳۲	۱۰
مراکش	۱.۴۷	۱۷.۵۹	۸.۳۶	۷
عمان	۱.۵۵	۱۳.۵۹	۱۱.۴۲	۷
قطر	۱.۹۰	۱۷.۶۶	۱۰.۷۷	۱۰
عربستان سعودی	۲.۰۲	۱۴.۰۲	۱۴.۳۸	۱۲
امارات متحده عربی	۱.۸۵	۱۴.۶۰	۱۲.۶۶	۲۰
مجموع	۱.۷۷	۱۵.۶۷	۱۱.۳۱	۱۰۰

برگشت بر سرمایه شش بانک برتر عرب از ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۵

Source: www.thebankerdatabase.com

پوهه، د خلکو د ښیځنې لپاره

شرمېني کوري، د پیسو د نړیوال صندوق
د ظرفیت د پراختیا انستیتیوت مسووله

هېوادونو د تجربو څخه درس اخلي. دوی هڅه کوي چې د اقتصادي تیورۍ او د پالیسۍ د عملي تطبیق ترمنځ خلاء د هېواد د حقيقي معلوماتو پر بنسټ د اړوند موضوع په اړه د څېړنو او ورکشاپونو له لارې له منځه یوسي. مالومې ځل د MOOC په اړه د Daphne Koller لخوا د TED خبرو اترو له لارې اوریدلي دي. نوموړی د Coursera بنسټ ایښودونکی دی او د

صندوق تر پردې شاته ډېر روزنیز پروګرامونه او تخنیکي مرستې برابرې خو هېوادونو سره مرسته وکړي چې د ټکنونو په وړاندې ښه مقاومت او ناوړینونو څخه مخنیوی وکړي چې په پایله کې له رسنیزو آوازو څخه مخنیوي وشي.

زما څانګه چې د پیسو د نړیوال صندوق د ظرفیت د پراختیا اداره ده، د لوی حقيقي اقتصاد، مالي مسایلو او د احصائې او د قانوني چوکاټ اړوند مسایلو په اړه د ټول هېواد د مسئولینو لپاره یو روزنیز پروګرام په لاره اچولی دی. زموږ روزنیز پروګرامونه داسې سخت احصائیوي ښوونیزې تګلارې څخه کار اخلي چې په پوهنتونونو کې د لوی اقتصاد او مالي چارو په کورسونو کې تدریس کېږي، خو توپیر والی یې دا دی چې دا پروګرامونه لنډ او د پالیسۍ سره سم عیار شوي او زموږ د ۱۸۹ غړو

د پیسو نړیوال صندوق د دې لپاره له ټکنالوژۍ څخه کار اخلي چې د اقتصاد د پالیسي چارو په هکله پوهاوي زیاته کړي. د پیسو نړیوال صندوق داسې آنلاین آزاده او لوی روزنیز پروګرامونه چې د MOOC په نوم هم یادېږي، په لاره اچولي چې په لیدو سره یې شخص حیران کېږي. تاسې به له دې هم بې خبره اوسئ چې دا اداره په واقعیت کې د ښوونې په دنده بوخته ده.

زموږ د پور ورکړې فعالیتونه او د غړو هېوادونو د اقتصادونو څخه څارنه په حتمي ډول نور رسنیز پام هم ترلاسه کوي، خو د یوې ربعې په اوږدو کې د پیسو د نړیوال صندوق په کارونو کې د ظرفیت لوړول هم شامل شوي چې موخه یې د غړو هېوادونو سره مرسته ده خو د سالم لوی اقتصاد او مالي پالیسیو د تطبیق لپاره غښتلي اقتصادي ادارې جوړې او وړتیاوو ته وده ورکړي. د پیسو نړیوال

خلکو لپاره د وړتيا آنلاين کورسونو نوښتگر دی. زه د MOOC لخوا د وړاندې شويو امکاناتو راجذب کړی يم. زموږ د سنتي روزنې چې اقتصادي وړاندې وینې او د پور د تداوم د شنې په شان موضوعات رانغاړي، په ټولگي کې په یو وخت کې ۳۰ تنه حکومتي مسئولین شتون درلوده. که څه هم مونږ په ټوله نړۍ کې په څو روزنيزو مرکزونو کې روزنيز پروگرامونه وړاندې کړي او په یو کال کې له ۷۰۰۰ څخه تر ۸۰۰۰ مسئولین روزلي دي، خو لا هم د غړو هېوادونو د تقاضا د بشپړولو لپاره کافي نه دي. مونږ د آنلاين زده کړې سره نه یوازې لازياتو خلکو سره په اړیکه کې کېږو، بلکې په ډېره لږه بیه او د فزیکي اسانتیاوو او پیچلي لوجستیکي ترتیباتو پرته روزنيز پروگرامونه وړاندې کولای شو.

مونږ د همدې لپاره په ۲۰۱۳ کال کې د edX کنسرسیوم سره چې د MOOC پروگرامونه یې د هاروارډ پوهنتون او د Massachusetts د تکنالوژۍ انستیتیوت په مرسته پیل کړي، خپل ځواک یوځای کړ او خپل لومړۍ MOOC پروگرام مو تولید کړ. دا روزنيز پروگرام د مالي پروگرام جوړولو او پالیسيو په هکله وو چې په ټوله نړۍ کې د مالې وزارتونو او مرکزي بانکونو د پالیسي جوړونکو لپاره یوه بی ساري

طرحه وه. د دې ترڅنګ د دې روزنيز پروگرام یوه نسخه د صندوق د نویو اقتصاد پوهانو لپاره د یو روزنيز مرکز په توګه عمل کوي. مونږ تر اوسه پورې د MOOC پنځه نور پروگرامونه طرحه کړي چې ځینې یې نه یوازې په انګریزي ژبې بلکې په فرانسوي، اسپانیوي، روسي او عربي ژبو هم وړاندې کېږي.

آیا دغې ګډې پانګونې داسې پایله درلودلې چې مونږ یې فکر کاوه؟ زه ویلی شم چې د تمې څخه یې هم غوره عمل کړی دی. داسې موارد شته چې مونږ په هغه وخت کې په دقیقه توګه تمه یې نه درلوده. دلته یو مهم ټکی دا دی چې په بې وزلو هېوادونو کې کمزوره انټرنټ او د بریښنا وار وار پرې کېدل خلکو ته د رسېدو لپاره یو لوی خنډ و نه ګرځېده. د آنلاين تصدیق لیکونو ترلاسه کونکو څخه ۲۸ سلنه یې د صحراوي افریقا حکومتي مسئولین او ۳۸ سلنه یې د ټیټ عاید درلودونکي هېوادونه دي. هغه ستر هېوادونه چې زموږ ګډون کونکي پکې میشت دي، د برازیل او هند سربېره د کامیرون، اوګاندا او زیمبابوی هېوادونه دي.

آنلاين روزنيز پروگرامونه په اغېزناکه توګه پای ته رسېدلي دي. دا پروگرامونه د ټولو حکومتي مسئولینو لپاره د صندوق د روزنيزو پروگرامونو نږدې یو پر درېمه برخه جوړوي. د ۲۰۱۳ کال په وروستیو

کې د لومړي MOOC پروگرام تر پیلولو راپدېخوا مو شاوخوا ۲۱۰۰۰ فعاله ګډون کونکي راجذب کړي دي. له دې ډلې چې ۱۸۳ هېوادونه رانغاړي، ۶۳۰۰ تنه یې حکومتي مسئولین او ۶۰۰۰ غړي یې عام خلک دي چې په بریالي توګه یو روزنيز پروگرام یې پای ته رسولی دی. دا زموږ د دوه ګونې هدف په لور چې د پالیسي جوړونکو لپاره د روزنيزو پروگرامونو زیاتول او د عامه خلکو سره د پوهې شریکول دي، د غوره پرمختګ یوه نښه ده. که څه هم دا کار ستونزمنه ښکاري چې د ګډون کونکو د زده کړې څومره والی، د هغه ساتنه او عملي کارونه وټاکل شي، مونږ د ښې زده کړې شواهد وینو، هغه داسې چې منځنۍ شمېر ګډون کونکي د تېرې دورې د آزمویڼو په پرتله په خپل وروستي آزمویڼو کې ۱۶ سلنه درجه زیاته نمره لاسته راوړي.

بله موضوع د MOOC پروگرام جوړښت دی چې ویډیويي لکچرونه لري او د درولو او بیاځلي پلې کولو وړ دي. د excel پروگرام پراخه صفحې، له نورو زده کونکو سره د خبرو اترو غونډې او د یو روزونکي سره د آنلاين اړیکو لپاره فرصتونه هغه څه دي چې د یو غوره شخصي تجربې لپاره کافي دي. ځینې آنلاين زده کونکي مونږ ته وايي چې دا کار د یو شخصي ښوونکي سره

کار کولو ته ورته دی، په داسې حال کې چې په یو روزنیز پروګرام کې کله کله د ګډون کوونکو شمېره له نږدې ۳۰ تنو څخه ۳۰۰۰ تنو ته لوړه شوې ده.

مونږ بالاخره دا درک کړ چې آنلاین روزنیز پروګرام د مخامخو روزنو یوه بشپړوونکې برخه جوړوي. دا آنلاین طریقه د معلوماتو په ورلېږدولو او د متمرکز وړتیاوو په رامنځ ته کولو کې د ټولګي دننه روزنو په پرتله ډېر ګټوره پرې وځي. خو په همدې حال کې د کوچنیو توپیرونو او د حقیقي پالیسي جوړولو د پیلچتیاوو د موندلو په صورت کې دا طریقه ډېره لږه ګټوره ده. مونږ باید دواړه طریقې تعقیب کړو خو د تکنالوژۍ (آنلاین) او مخامخې (حضورې) زده کړې نسبي پیاوړتیاوې وکارول شي او د شونتیا تر بریده زیاتو خلکو ته د روزنې د وړاندې کولو ترڅنګ پر زده کړې باندې لازياته اغېزه وکړي. له همدې کبله مونږ ځینې آنلاین روزنیز پروګرامونه او موډیولونه چې اصلاً په ټولګي کې د روزنې لپاره اړین دي، طرحه کوو او بیا د ټولګي مواد داسې عیاروو چې زمونږ د آنلاین پروګرامونو اړتیاوې بشپړې کړي.

د پیسو نړیوال صندوق د پوهې مرکز په توګه

روزنیز پروګرام زمونږ د ظرفیت د پراختیا ادارې یوازې یو اړخ دی. که مونږ د

آنلاین زده کړې سره د پام وړ بدلون راوستی شو نو د تکنالوژۍ په مرسته د صندوق د ظرفیت لوړولو کارونو اغېزه زیاتولی نه شو؟

لاندې ځینې لنډ نظرونه وړاندې شوي، که څه هم بې له شکه کارپوهان له دې هم زیات وړاندیزونه لري:

• د تخنیکي مرستو د راپورونو د لټون وړ ذخیره جوړه کړئ چې د ټولو مسئولینو د لاسرسۍ وړ وي. د پیسو د نړیوال صندوق د تخنیکي پوهې پراخه ذخیره د دې ادارې حیاتي برخه جوړوي. مونږ کولای شو د تخنیکي مرستو د راپورونو یو ډیټابیس جوړ کړو چې نور هېوادونه د اصلاحاتو د راوستلو په وخت یا د ځانګړي پالیسي نوښتونو د تطبیقولو په صورت کې ترې ګټه واخلي. د تخنیکي مرستو راپورونه په بیل ډول لیکل کېږي، په ځانګړي توګه په بیلو ملپاڼو کې د پټو معلوماتو درج کول چې په ډیټابیس کې ورګډ نه وي. د دې موادو د اوښتون لپاره ځینې لګښتونه راځي، خو دا لګښتونه د دې کار ارزښت لري. د لټون وړ ذخیره به نه یوازې د هغه علم او پوهې کچه لوړه کړي چې د حکومتونو لپاره وړاندې کېږي، بلکې د هېواد پر غوښتنو باندې د غوره تمرکز او د تخنیکي لارښوونو

د ترلاسه کولو لپاره د مسوولینو د ښه چمتو کولو له لارې تخنیکي مرستې لا ګټورې کړي.

• د ویډیويي خبرو له لارې د سیالانو د مخامخې زده کړې لپاره ترتیبات. د پیسو نړیوال صندوق باید تل د تخنیکي پوهې او پالیسي تجربې وړاندې کوونکی نه وي، مونږ کولای شو د هغو مسوولینو چې یو شان پوهه او تجربه لري او د هغو وګړو ترمنځ چې د دې پوهې په لټه دي، د مینځګړي په توګه عمل وکړو. که تاسې په کم عاید هېواد کې پالیسي جوړونکی یاست، نو تاسو ته د یو پرمختللي اقتصاد کړنې دومره جالبه او د پام وړ نه دي لکه د هغو پالیسي جوړونکو فعالیتونه چې ستاسو په کچه کار کوي یا ستاسو په څېر تجربه لري. د ویډیويي خبرو اترو سافت ویر په کارولو سره چې د ټولې نړۍ خلکو لپاره د وړیا خبرو فرصت برابروي، مونږ کولای شو په ساموا کې د یو پالیسي جوړونکي او په موريس کې د هغه د سیال د مخامخو خبرو لپاره ترتیبات ونیسو. دا هغه څه دي چې مونږ د دوو سیالانو ترمنځ په هغو ورکشاپونو کې ترسره کوو چې د صندوق لخوا وخت په وخت جوړیږي. د دې ډول ورکشاپونو

لوجیستیکي پیچلتیاوې او د منابعو لگښتونه ډېرې لږې دي. دا ترتیبات د غیر رسمي خبرو لپاره لاره هواروي چې نه یوازې د ځانګړي اقتصادي اصلاحاتو بنسټیزې برخې جوړوي، بلکې د هغه د تطبیقولو لپاره آسانه او ساده طریقي وړاندې کوي، لکه دا چې څنګه پر سیاسي خنډونو باندې بریالي شو یا د خلکو سره په کومه غوره طریقه اړیکې ټینګې کړو.

• د عملي ګامونو لپاره د ټولنو جوړول. د پیسو نړیوال صندوق چې د خلکو د راټولونکي په توګه کار کوي، کولای شي په ټولنیزو رسنیو کې د مسلکي پرمختګ او د معلوماتو د شریکولو په موخه د آنلاین ډلو جوړول تسهیل کړي. مسوولین وخت په وخت د کنفرانسونو، ورکشاپونو او روزنیزو پروګرامونو لپاره سره یوځای کېږي، خو بیا ځلي یو بل هیڅ نه ویني. یا داسې کېږي چې د ورته موضوعاتو په اړه تخنیکي مرستې ترلاسه کوي او بیا ځلي یو بل سره نه مخامخ کېږي. د صندوق کارپوهان کولای شي آنلاین ټولنو ته چې هغه مسوولین سره په اړیکه کې کوي چې د بیلابیلو ټولنیزو رسنیو په مرسته په ځانګړي ساحه کې کار

کوي، مشوره ورکړي، د بیلګې په ډول په مرکزي بانکونو کې د اقتصاد موډل جوړوونکي. غږي کولای شي وروستي مسلکي مواد خپاره کړي، تجربې پر تله کړي او د هغو ستونزو لپاره حل لارې شریکې کړي چې په خپل ورځني کار کې ورسره مخ کېږي. دا شان څو ملیته ټولنې په ځانګړي توګه د هغو راغورځېدونکو اقتصادونو لپاره ګټوره برې وځي چې لږ شمېر متخصصه کارکوونکي لري چې په خپله اداره کې هومره همکاران نلري چې ورسره سلامشوره وکړي او همدا ډول ځانته پاتې کېږي.

دوامداره زده کړه

دا ټول نظرونه د امکان وړ دي، ځکه چې مونږ تکنالوژي لرو. یوازې تکنالوژي خنډ نه جوړوي، بلکې د نوي کاري تګلارو اتخاذول هم سترې ننگونې راولاړوي. د نوي شیانو په آزمویلو کې د خطر منلو لپاره د خلکو ترمنځ یوه طبیعي نالیوالتیا شتون لري او خلک داسې احساس کوي چې که په آزاده توګه خپله پوهه شریکه کړي نو د هغوی د انفرادي تخصص ارزښت راکمېږي.

په نوښتیزو طریقو د پوهې شریکولو لپاره د تکنالوژۍ کارول په دغو هېوادونو کې د ظرفیت د پراختیا سنتی طریقي هومره نه اغېزمنه کوي چې آنلاین زده کړو زموږ

مخامخ روزنیز پروګرامونه له استفادې غورځولي دي. دا بشپړوونکي میتودونه مونږ ته لاره هواروي چې لا ګټوره عمل وکړو. مونږ باید خپل میتودونه داسې عیار وساتو چې د بدلون موندونکي تکنالوژۍ څخه بشپړه ګټه واخلو.

اوکه مونږ په ګډه وکړای شو چې د اقتصادي پالیسي جوړولو اهمیت زیات کړو نو هر څوک به ترې ګټه واخلي. په دې برخه کې د زده کړې لپاره به تل زیات څه موجود وي، دا ځکه چې د نړۍ اقتصاد او همدا رنگه زموږ د پالیسي جوړولو ننگونې په دوام داره توګه د تکامل په لور روان دي. دا زموږ لپاره یو لوی دلیل دی چې د هرې هغې وسیلې څخه کار واخلو چې په خپل واک کې یې لرو څو د پالیسي جوړوونکو سره مرسته وکړو چې د پېچلي وړتیاوو او پوهې په برخه کې وده وکړي. د پیسو نړیوال صندوق د یوه نړیوال سازمان په توګه مکلفیت لري چې دا کار وکړي. ■

ژباړوونکي: مسعود ودان

سرچینه:

Finance & Development September 2016

مختصری در مورد بخش مؤسسات پول الکترونیکی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

عزیزالله سکندری

مسئول بخش مؤسسات پول الکترونیکی

آمریت عمومی نظارت امور مالی

قابلیت و توانائی سیستم های مؤسسات پول الکترونیکی

سیستم های کاربردی مؤسسات پول الکترونیکی قابلیت و توانائی های پیوستن و مدغم شدن با سیستم های بانکی، سیستم های تادیاتی و سایر سیستم ها را دارا می باشند.

مؤسسات تنها حق فعالیت پول الکترونیکی را در کشور دارند.

اهداف د افغانستان بانک در این بخش قرار ذیل ارائه می گردد:

- افزایش دسترسی به خدمات مالی به اشخاص و سایر مؤسسات؛
- تامین، حفظ و ثبات مؤسسات مجوز؛ و
- توسعه و گسترش سیستم تادیات و تامین ثبات سیستم پرداخت مصون و مؤثر

وظایف و مسئولیت های عمده این بخش را موارد آتی تشکیل میدهند:

۱. صدور یا ثبت جواز، ارزیابی فعالیت و عملکرد و تنظیم نظارت های داخل و خارج ساحه مؤسسات پول الکترونیکی؛ و
۲. ایجاد، نگهداری و توسعه سیستم مؤثر و سالم جهت پرداخت و انتقال پول الکترونیکی

بخش مؤسسات پول الکترونیکی

(Electronic Money Institutions)

یکی از بخش های کلیدی آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک بوده که در سال ۲۰۱۲ تحت معاونیت مقرراتی این آمریت تأسیس گردیده است. فعالیت و عملکرد مؤسسات پول الکترونیکی (ارائه کننده خدمات پولی از طریق موبایل) توسط قانون د افغانستان بانک، قوانین و مقررات جلوگیری از پول شویی و عواید ناشی از جرایم/جلوگیری از تمویل تروریسم، مقرر مؤسسات پول الکترونیکی و مقرر انتقال وجوه الکترونیکی تنظیم و ارزیابی میگردد.

قابل ذکر است که مدل فعالیت مؤسسات پول الکترونیکی در افغانستان از طریق بانک، شبکه های مخابراتی و مؤسسات غیر بانکی صورت گرفته می تواند و

قابلیت های اساسی سیستم ها:

- انتقال پول از شخص به شخص؛
 - پرداخت بل های مختلف مانند بل برق؛
 - خریداری کریدت کارت؛ و
 - انتقال پول.
- قابلیت های پیشرفته سیستم ها:
- بانکداری از طریق موبایل؛
 - قرضه های کوچک (Micro-Finance)
 - اعتبارات کوچک (Micro-Credit)؛ و
 - بیمه های کوچک (Micro-Insurance)

نظارت و بررسی مؤسسات پول الکترونیکی

یکی از مسئولیت های د افغانستان بانک، نظارت و بررسی مؤسسات پول الکترونیکی و سیستم های تادیاتی در کشور می باشد که رویکردهای نظارتی د افغانستان بانک، نظارت های داخل ساحه و نظارت های خارج ساحه همچو مؤسسات می باشد.

بخش مربوطه دارای مقررہ مؤسسات پول الکترونیکی بوده که در سال ۲۰۱۱ تصویب و بر اساس آن، مؤسسات جواز فعالیت خویش را اخذ نموده اند. همچنان بخش مربوطه دارای طرز العمل نظارتی و سوالنامه

های منظم بوده که نظارت کنندگان مکلف اند تا در جریان نظارت های داخل و خارج ساحوی مؤسسات مجوز آنها را در نظر گرفته و رعایت نمایند.

قابل ذکر است که نظارت های خارج ساحه بطور دوامدار (ماهوار) توسط تیم نظارتی صورت می گیرد و نظارت های داخل ساحه شرکت های متذکره در پلان کاری سال های بعدی در نظر گرفته شده و انجام خواهد یافت.

وضعیت فعلی سکتر مؤسسات پول الکترونیکی:

تا اکنون سه شرکت ذیل جواز فعالیت خویش را جهت ارائه خدمات پولی توسط موبایل (Mobile Money) از د افغانستان بانک اخذ نموده اند:

۱. شرکت انکشاف خدمات موبایل افغانستان (ام - پیسه) که در سال ۲۰۱۱ تأسیس گردیده و مربوط به شرکت مخابراتی روشن می باشد. اولین نظارت داخل ساحه شرکت متذکره در ماه جولای سال ۲۰۱۵ صورت گرفته است.

۲. شرکت ام - حواله که در سال ۲۰۱۳ تأسیس گردیده و مربوط به شرکت مخابراتی اتصالات می باشد. اولین نظارت داخل ساحه شرکت متذکره در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۴ صورت

گرفته است.

۳. شرکت خدمات پولی توسط موبایل (My Money) یا پولم در سال ۲۰۱۴ تأسیس گردیده و مربوط به شرکت مخابراتی افغان بیسیم می باشد. اولین نظارت داخل ساحه شرکت متذکره در ماه مارچ سال ۲۰۱۵ صورت گرفته است.

شرکت های فوق خدمات ذیل را به اشخاص و سایر مؤسسات ارائه می نمایند:

- انتقال پول از شخص به شخص؛
- پرداخت و دریافت معاشات؛
- پرداخت و بازپرداخت قرضه های کوچک؛
- پرداخت بل های مختلف مانند بل برق؛
- خریداری کریدت کارت؛
- فروشات فروشنده ها؛ و
- سپرده ها و برداشت مشتریان.

«

شاخص های سکتور مؤسسات پول الکترونیکی طی ماه دسمبر ۲۰۱۶ در جدول ذیل نشان داده شده است

مجموع دارایی سکتور	۶۵۵ میلیون افغانی
تعداد استفاده کنندگان راجستر شده	۴۱۵ هزار
تعداد استفاده کنندگان فعال	۴۱ هزار
مجموع تعداد معاملات	۲ میلیون معامله
مجموع ارزش معاملات	۹.۲ میلیارد افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش انتقال پول از شخص به شخص	۱۳۸ هزار معامله به ارزش ۱.۴ میلیارد افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش پرداخت معاشات	۲۹۶ هزار معامله به ارزش ۳.۳ میلیارد افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش پرداخت قرضه ها	۱ هزار معامله به ارزش ۸۲ میلیون افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش باز پرداخت قرضه ها	۳۶ هزار معامله به ارزش ۲۰۵ میلیون افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش پرداخت بل ها	۶۲ هزار معامله به ارزش ۱۸۶ میلیون افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش خریداری کریدت کارت	۱ میلیون معامله به ارزش ۱۴۲ میلیون افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش سپرده های مشتریان	۱۰۲ هزار معامله به ارزش ۱.۴ میلیارد افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش برداشت مشتریان	۱۱۸ هزار معامله به ارزش ۲ میلیارد افغانی
مجموع تعداد معامله و ارزش فروشات فروشنده ها	۲۵۳ هزار معامله به ارزش ۴۸۸ میلیون افغانی
تعداد نمایندگی ها	۱،۴۳۲ نمایندگی
تعداد شهرها / ولسوالی ها و ولایات	۲۵۴ شهر و ساحات مختلف در ۳۲ ولایت افغانستان

پلان های در حال جریان:

۱. ارائه مقررۀ مؤسسات پول الکترونیکی در جلسه گروپ کاری خدمات پول دیجیتلی (Digital Financial Services Working Group) در کشور Ghana جهت دریافت ملاحظات و نظریات در
۲. تعدیل طرزالعمل نظارتی و سوالنامه های مؤسسات پول الکترونیکی
۳. برگزاری و تدویر جلسات اداره سیستم تادیات افغانستان با بانک های تجارتي، شبکه های مخابراتی، ارائه کنندگان خدمات پولی و سایر
- سیستم های تادیاتی افغانستان جهت پیوستن و مدغم شدن با سیستم های بانکی، سیستم های تادیاتی و سایر سیستم ها □

کنفرانس "آسیب شناسی سیستم بانکی در افغانستان" در زون غرب د افغانستان بانک برگزار گردید

برای اولین بار در تاریخ کشور تحقیقاتی در رابطه به "آسیب شناسی نظام بانکی افغانستان" منیث کار مشترک بین پوهنتون هرات و د افغانستان بانک به تاریخ ۲۸ جدی سالروان راه اندازی گردید. در این کنفرانس روی عواملی که میتواند نظام بانکی ما را از همه بیشتر آسیب برساند، بحث و تبادل نظر صورت گرفته و مسئله مورد تحلیل و تجزیه قرار گرفت.

محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک حین سخنرانی افتتاحیه چنین گفت که هدف از برگزاری این کنفرانس را تحقیق و شناسایی خطرات منجمله خطر اعتباری، خطر پولشویی با خطراتی را که پول شویان می توانند متوجه نظام بانکی نمایند و عوامل تأثیر گذار بر اعتماد مشتریان نظام بانکی در بر میگیرد. محترم رحیمی افزود که درین تحقیق از پیشرفته ترین روش های تحلیل و تجزیه -

Statistical Package for) SPSS
(Social Science Excel و برنامه

استفاده گردیده است که خوشبختانه نتایج بدست آمده، هر یک می تواند در قانونگذاری ها، پالیسی ها و طرزالعمل های بانکی برای حفظ و توسعه سیستم مالی در افغانستان استفاده بهینه داشته باشد. محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک در این سفر با والی محترم هرات و روسای ادارات مختلف نیز دیدار نموده و روی سایر موضوعات بخصوص روی مشکلات تحویلی های حسابات

دولت در تعدادی از بانک ها بحث و تبادل نظر نمودند.

همچنان نظام بانکی افغانستان در زون هرات در قسمت توزیع قروض و جذب سپرده های مردم نیز دستاوردهای داشته است. نظام بانکی در هرات مجموعاً ۵.۵۰۵ میلیارد افغانی را برای بخش های مختلف منیث قرضه اجراء نموده است و در کنار آن مبلغ ۹.۲۴۳ میلیارد افغانی را که منوط به سپرده های مردم می شود، جذب نموده است.

باید گفت که دو تن از کارمندان زون غرب د افغانستان بانک هر یک محترم انور شاه یوسفی آمر زون و محترم احمد سهیل نظارت کننده ساحوی آن زون که به پاس خدمات شایسته شان از جانب مقام عالی ریاست مورد تقدیر قرار گرفته بودند، تقدیر نامه هایی شان از سوی محترم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک توزیع گردید. □

گزارش: انور شاه (یوسفی) آمر زون غرب د افغانستان بانک

محترم رحیمی با مدیران تعدادی از بانک های تجاری ملاقات نموده و آنها را متوجه رعایت قوانین و مقررات بانکی، جلوگیری از پول شویی و تمویل تروریزم، پذیرش پول های مندرس و فراهم آوری تسهیلات لازم برای مردم در قسمت خدمات بانکی نمود.

باید گفت که هرات دارای یک شبکه وسیع و مدیران بانکی و بازارهای گسترده مالی بوده و در این عرصه پیشقدم است و در حال حاضر در شهر هرات خدمات و سهولت های زیادی بانکی برای مردم فراهم گردیده است. در حال حاضر به تعداد ۳۳ شعبه بانکی، به تعداد ۱۴ پایه ماشین های صرافی اتومات (ATM)، به تعداد ۶ دستگاه POS، به تعداد ۱۰ شعبه ویسترن یونین و به تعداد ۳۰۰ هزار حساب فعال با ۵۵۰ نفر پرسونل فعالیت نموده که مزایای را برای مردم این ولایت بوجود

حقوق تقاعد جزوی از تأمینات اجتماعی است

متقاعدین کسانی اند که بهترین سال های عمر خویش را در ادارات دولتی و غیر دولتی بخاطر خدمت رسانی به جامعه سپری نموده باشند. مانند معلمی که در صنوف درسی اش، دانش و بینش را به شاگردان می آموزد، نرسی که در فضای سنگین شفاخانه ها، به دور مریضان خویش چرخیده است و یا هم سایر متقاعدین که عمری را در جهت گشودن گره های سخت اجتماعی، فرهنگی و اداری سپری نموده و به صفوف متقاعدین پیوسته اند.

در کشورهای پیشرفته، زمان تقاعد یکی از شیرین ترین بخش های زندگی آنها بشمار می رود، زیرا در دوران تقاعد آنها آسوده و دور از دغدغه های کارهای اداری، بقیه زندگی شان را در کنار عزیزان شان با خاطر آرام به سفرهای تفریحی و سایر سرگرمی ها سپری می نمایند.

حقوق تقاعد جزوی از تأمینات اجتماعی بوده و حمایتی برای دسترسی مطمئن به مراقبت های صحی و نیازهای زندگی دوره تقاعد به ویژه در حالات پیری، مریضی، بیکاری، از پا افتادگی، از دست دادن نان آور و ... است که از آن استفاده بعمل می آید که در قانون اساسی افغانستان صراحت دارد " دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده برای کهن سالان، زنان بدون سرپرست، معلولین، معیوبین و ایتام بی

خدمات مُدرن بانکی کنونی سهولت های زیادی را به متقاعدین فراهم سازند و پول تقاعد آنها را به شکل آسان و سریع بدسترس شان قرار دهند، زیرا سیستم های کنونی بسیار مُدرن بوده و حتی از طریق موبایل برای متقاعدین که در ساحات دور دست کشور قرار دارند، خدمات خوبی می توان عرضه کرد.

هر چند شیوه اجرای حقوق متقاعدین کشور نسبت به سال های گذشته چند برابر ساده و آسان شده است، اما این روند مستلزم تلاش های مستمر است تا سهولت های هر چه بیشتر و بهتری را برای متقاعدین کشور فراهم سازیم. □

عبدالحفیظ شاهین

بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد" که به همین منظور از معاشات کارکنان دولت افغانستان ماهوار مبلغی به عنوان حقوق تقاعد وضع شده و در بودجه دولت ذخیره می شود. در حقیقت حقوق تقاعد جبرانی بخش از زحماتی است که یک کارمند طی سال های عمر خویش در امر خدمت به مردم و وطن در ادارات دولتی و غیر دولتی اجرای وظیفه می نماید. لازم است تا حقوق متقاعدین که محروم ترین قشر جامعه اند و حتی تعدادی شان در فقر به سر میبرند، مطابق به ضروریات شان عیار گردد تا بتوانند هزینه زندگی خویش را تأمین نمایند.

بانک ها که همیشه در تلاش عرضه خدمات بانکی به هموطنان ما در هر نقطه ای از کشور می باشند، می توانند با

د ۱۰۰۰ او ۵۰۰ نوټونو ناچله کېدو د هند اقتصاد خپلی

د هند حکومت منلې چې د لوړو بانکونو د ناچل اعلانېدو پرېکړې د دغه هېواد پر اقتصاد سخت ناوړه اغیز کړی. د پنځه سوز او زرگون روپیو بانکونو د ناچلولو موخه د فساد، تورو پیسو او په ناقانونه توګه د ساتل شویو نغدو روپیو په وړاندې مبارزه ښوول شوې وه.

هند کې د اقتصادي ودې په تړاو تازه خپور شوی راپور وایي د هندي زرګون او پنځه سوه ګون بانکونو له ناچل اعلانېدو سره په دغه هېواد کې اقتصادي وده بې سېکه شوې.

دغه راپور چې پارلمان ته د ملي بودیجې د وړاندې کېدو په درشل کې خپور شوی د هند سېرني اقتصادي وده يانې د ۲۰۱۷ میلادی کال د مارچ میاشتی پورې چې د مالي کال پای دی، ۶.۵ سلنه اټکل کړې، حال دا چې تېر مالي کال کې د ۷.۶ سلنې اقتصادي ودې وړاند وینه شوې وه.

راپور همداراز وایي دا پرېکړه د نغدو پیسو د کمښت او د وګړو او کاروبارونو د کړاو لامل هم شوې دی. راپور ټینګار کوي چې دا اټکل تر ډېره د هغو معلوماتو پر بنسټ شوی چې د پیسو ناچلېدو پرېکړې له پلي کېدو وړاندې تر لاسه شوی او له دې سره داسې شکونه هم را د بره شوي چې کېدای شي د اقتصادي ودې کچه تر دې هم ټیټه وي.

د هند د مالي وزیر وایي، په راتلونکي مارچ کې به اقتصادي وده بېرته سمه شي، خو د هند مالې وزیر هارون جېتلي ویلي له مارچ وروسته چې په مالي سیستم کې د نغدې پیسې د اړتیا

وړ کچې ته ور ورسېږي نو د اقتصادي ودې بهیر به هم بېرته خپل عادي حالت ته ور واورې.

د اقتصادي ودې په تړاو خپور شوی راپور دا زیاتونه هم کوي چې دا پرېکړه ښایي په اوږد مهال کې ګټوره پرېوځي، که ورسره فساد کم او په نغدو پیسو د معاملو کچه ټیټه شي چې تر ډېره له ماليو د تېښتې لپاره تر سره کېږي.

د هند لومړي وزیر نرېندرا مودي په هند کې زرګون او پنځه سوه ګون بانکونو د تېر نومبر په لومړیو کې ناچله اعلان کړل او ډېر ژر په بازارونو کې له چلښته ولوېدل.

دغو دوو بانکونو د هند په مالي سیستم کې د نغدو پیسو ۶۸ سلنه جوړوله چې له همدې امله یو کړکېچ رامنځته شو. د بانکونو په وړاندې د خلکو اوږده کتارونه تر سترګو کېدل او پر سوداګریزو معاملو یې ناوړه اغېز وکړ.

کم عاید لرونکي کورنۍ، سوداګر او د عادي سپما کوونکي په نغدو پیسو تکیه دي او له همدې امله د دغې پرېکړې اغېز پر هندي ټولنې خورا سخت وو.

یما بارز بی بي سي ۱۳ سلواغه ۱۳۹۵

بانک مرکزی امریکا با خوشبینی به وضع اقتصاد کشور نرخ بهره را ثابت نگهداشت

بانک مرکزی امریکا با خوشبینی به وضع اقتصاد کشور در اولین تصمیم گیری پس از ریاست جمهوری دونالد ترامپ نرخ بهره را تغییر نداد.

این نهاد با رای قاطع تصمیم گرفت نرخ بهره را بین ۰.۵٪ الی ۰.۷۵٪

۰.۷۵٪ نگه‌دارد. به گفته مقامات این نهاد بازار کار و فعالیت‌های اقتصادی به رشد خود ادامه داده‌اند.

بر اساس بیانیه‌ای از سوی بانک مرکزی امریکا، شاخص‌های بازار مصرف و تجارت اخیراً بهبود پیدا کرده‌اند. بانک مرکزی در ماه دسمبر برای اولین بار در یک دهه گذشته نرخ بهره را به اندازه ۰.۲۵٪ افزایش داده بود.

دونالد ترامپ رییس جمهوری امریکا وعده داده است با کاهش مالیات، هزینه و کم کردن مقررات تجاری به رشد اقتصاد کمک کند، اما همین موضوع احتمال افزایش نرخ تورم را مطرح کرده است.

بانک مرکزی امریکا گفته است نرخ تورم در میان مدت ۲٪ افزایش می‌یابد، اما در باره تأثیر برنامه‌های دونالد ترامپ نظری نداده است. این نهاد در عین حال گفته است به رغم خوش‌بینی به وضع اقتصادی کمیته فدرال بازار آزاد، که مسئول تعیین نرخ بهره است، این میزان را تدریجاً افزایش خواهد داد. بانک مرکزی از زمان افزایش دو باره نرخ بهره سخنی نگفته است. سرمایه‌گذاران امیدوار بودند در این بیانیه از زمان افزایش دوباره نرخ بهره باخبر شوند.

کالی سامرا، از مدیران موسسه مالی چارلز شواب می‌گوید با این حساب هنوز فرصت‌های زیادی برای افزایش دوباره نرخ بهره در طول سال جاری وجود دارد و احتمال می‌رود این میزان یکبار دیگر در ماه مارچ یا جون افزایش یابد.

به گفته او "دو بار افزایش نرخ بهره در یک سال برای از میان بردن نگرانی از افزایش نرخ تورم کفایت می‌کند و به رشد اقتصادی ضربه نمی‌زند".

دنيس دو یونگ مدیر یو.اف.اکس گفته است عدم اطمینان به سیاست‌های اقتصادی می‌تواند افزایش دوباره نرخ بهره را به تأخیر بیاورد. به گفته او در شرایطی که هنوز بسیاری از برنامه‌های آقای ترامپ دقیقاً مشخص نیست، ممکن است رییس بانک مرکزی برای این کار بیشتر از این‌ها صبر کند.

با این همه، بانک مرکزی گفته است انتظار می‌رود اقتصاد "آهسته و پیوسته" به سمت بهبودی برود. سرمایه‌گذاران پیش‌بینی می‌کردند که نرخ بهره ثابت بماند و از همین رو در پی تصمیم بانک مرکزی شاخص سهام در بازار تغییری نکرده است. □

بی بی سی: ۱۳ دلو ۱۳۹۵

اصل شایسته سالاری در

د افغانستان بانک

رعایت میشود

د افغانستان بانک و محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک حین معرفی ایشان از پیشینه کاری هر یک اظهار رضایت نموده و ضمن قدردانی از تلاش های پیگیر محترم سلیم

مالی و محترم بشرمل پسرلی را به سمت آمریت عمومی منابع بشری د افغانستان بانک تعیین و به کارمندان آن اداره محترم معرفی کرد. محترم واحد الله نو شیرمعاون اول

کابل، ۳ دلو ۱۳۹۵- هیئت رهبری د افغانستان بانک با رعایت اصل تعهد در گزینش افراد شایسته و با در نظر داشت تجربه و پیشینه کاری، محترم سلیم صلاح را بصفت آمر عمومی نظارت امور

محترم شعیب احمد رحیم، بحیث آمر پروژه استحکام مالی معرفی گردید

موفقیت برای محترم شعیب احمد رحیم، اهمیت دفتر پروژه استحکام مالی را بر شمرده از وی خواست تا در راستای نیل به اهداف نهایی د افغانستان بانک، نهایت تلاش بخرج داده و سهم خود را در راستای استحکام هرچه بیشتر نظام مالی و بانکی کشور ایفا نماید.

در اخیر محترم شعیب احمد رحیم، از اعتماد هیئت رهبری د افغانستان بانک در گزینش وی در سمت آمریت پروژه استحکام مالی قدر دانی نموده، تعهد نمود که در راستای انجام وظایف نهایت تلاش بخرج خواهد داد.

در این محفل علاوه بر محترم واحد الله نوشیر معاون اول و محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک آمرین شعبات مختلف د افغانستان

بانک نیز اشتراک ورزیده بودند. □

د افغانستان بانک با در نظر داشت اصل شایسته سالاری، محترم شعیب احمد رحیم را که تحصیلات عالی به سویه ماستری داشته و تجارب کافی در عرصه نظام مالی و بانکی دارد را یوم چهارشنبه ۲۰ دلو ۱۳۹۵ بحیث آمر پروژه های استحکام مالی معرفی نمود.

محترم واحد الله نوشیر معاون اول د افغانستان بانک حین معرفی آمر پروژه استحکام مالی گفت که محترم شعیب احمد رحیم که پیشینه و کارکرد خوب در نهاد های معتبر مالی و بانکی داشته یک جوان فعال، متحرک و با پشت کار می باشد، از اینرو مورد تائید مقام محترم ریاست گل د افغانستان بانک قرار گرفته و در این سمت توظیف گردید.

متعاقباً محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک ضمن آرزوی

صلاح و محترم بشرمل پسرلی در امر نیل به اهداف نهایی بانک، از ایشان خواستند تا با طرح برنامه های مفیدتر اصلاحی، عامل بهبود هر چه بیشتر اداره مربوطه خویش گردند.

در پایان، محترم سلیم صلاح و بشرمل پسرلی ضمن قدردانی از اعتماد هیئت رهبری د افغانستان بانک نسبت به ایشان، وعده سپردند تا با تشریک مساعی همه کارمندان محترم خویش از هیچ گونه سعی و تلاش دریغ نورزیده و بگونه خستگی ناپذیر در راستای بهبود هرچه بیشتر اداره کار خواهند کرد.

قابل یادآور است که محترم سلیم صلاح قبل از این سمت معاونیت آمریت نظارت امور مالی د افغانستان بانک را بدوش داشته و محترم بشرمل پسرلی بحیث آمر پروژه های استحکام سکتور مالی د افغانستان بانک ایفای وظیفه مینمود.

د افغانستان بانک د ختیځ ساحوي دفتر لخوا د الفلاح پوهنتون د اقتصاد پوهنځي محصلینو ته یو ورځنی سیمینار جوړ شو

ننگرهار، د سلواغې ۱۳- د افغانستان بانک د ختیځ ساحوي دفتر لخوا د الفلاح پوهنتون د اقتصاد پوهنځي محصلینو ته یو ورځنی سیمینار “ د افغانستان بانک پیژندنه، پولې سیاست او د افغانیو د ترویج ارزښت او ګټې ” تر عنوان لاندې جوړ شو.

په دې سیمینار کې د افغانستان بانک د ختیځ ساحوي دفتر مسئول الحاج احمدزی توحیدیار، د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصاد پوه تاج محمد تمکین، د ختیځې حوزې د مالي چارو د نظارت مدیر شاکرالله حیات، د الفلاح پوهنتون علمي مرستیال هدایت الله فطرت او اداري مرستیال مهمند، د اقتصاد پوهنځی

رییس امیر محمد صابر، د الفلاح پوهنتون د بېلابېلو پوهنځیو استادان او شاوخوا ۲۰۰ محصلینو ګډون کړي وو. سیمینار د قرآنکریم په څو مبارکو آیتونو سره پیل شو، د سیمینار پرانستې وینا د ختیځې حوزې ساحوي مسئول الحاج احمدزی توحیدیار وکړه او وویل چې د افغانستان بانک د هېواد مرکزي بانک دی او په هېواد کې ټولې پولې ادارې د افغانستان بانک تر نظارت لاندې کار کوي او افغانستان په تیرو کلونو کې د پام وړ پرمختګ کړی دی. هغه زیاته کړه چې افغانی زمونږ ملي پولې واحد دی او دا د هرافغان دنده ده

بانکوتونو په کارولو کې د احتیاط څخه کار اخلي.

په پای کې د الفلاح پوهنتون د اقتصاد پوهنځي رییس امیر محمد صابر سیمینار مثبت ارزیابي کړ او د بانک د ادارې نه یې مننه وکړه، د افغانیو د ترویج ژمنې سربیره د بانک د ادارې نه د لازیاتي همکارۍ هیله وکړه. ■

تاج محمد تمکین

د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصادپوه

چې د سیمینار د ارایه کولو لپاره یې زمونږ غوښتنه په ورین تندي ومنله.

وروسته د افغانستان بانک د ختیځ زون ساحوي اقتصادپوه تاج محمد تمکین پریزنټیشن ارایه کړ او د بانک او افغانیو د ترویج په ګټو او اهمیت وغږید. په پای کې د محصلینو سوالونو ته چې د افغانیو د ترویج او نور ګڼ شمیر موضوعاتو په اړه کې وو، هم د زون د اقتصادپوه تاج محمد تمکین لخوا ځوابونه ورکړل شول. همدارنګه د زون اقتصادپوه ښاغلي تمکین د محصلینو څخه وغوښتل چې خپله راکړه ورکړه کې د افغاني بانکوتونو څخه کار واخلي او د خپل ملي اقتصاد په پیاوړتیا کې د افغانانو په توګه رول ادا کړي، همدارنګه هغه غوښتنه وکړه چې د بانکوتونو د کارولو په وخت بانکوتونه په ښه توګه وساتي او د نورو ملي ارزښتونو ترڅنګ د افغاني بانکوتونو درناوری وکړي. په پای کې د پوهنتون ټولو محصلینو ژمنه وکړه چې سر له نن نه به د افغانیو د ترویج په ترڅ کې خپله هم افغاني کاروي او خپلې کورنۍ او ملګري به هم هڅوي چې په معاملاتو کې افغاني وکاروي او د افغاني

چې په خپل ملي پولي واحد وویاړي او په ورځنیو راکړه ورکړه کې ملي پیسې وکاروي. ځکه د افغانیو د کارولو سره د افغانیو په ارزښت باندې مثبت اغیزه لری او همدا شان زمونږ په پولي ثبات کې تر ډیره حده مرسته کوي. زه د الفلاح پوهنتون د ادارې او محصلینو نه غواړم چې نور خلک هم وهڅوي ترڅو افغاني بانکوتونه په خپلو راکړو ورکړو کې وکاروي، دا زمونږ او ستاسو ګټه مسئولیت او دنده ده. همدا شان تاسو نه غواړم چې افغاني بانکوتونو د کارونې ترڅنګ په سمه توګه وساتۍ، تر څو د بې پروایۍ له امله خراب نشي. مونږ مخکې هم علمی سیمینارونه او ورکشاپونه ننگرهار پوهنتون، خراسان پوهنتون او آریانا پوهنتون ته ورکړي دي او دا لړۍ به دوام کوي.

ورپسې د الفلاح پوهنتون علمي مرستیال ښاغلي هدایت الله فطرت پخپله وینا کې وویل چې د ختیځ ساحوي دفتر څخه مننه کوو چې تل یې د دې شان سیمینارونو د جوړولو سره زمونږ سره همکاري کړې ده او دلته راتګ سره یې مونږ ته خوشالي راکړه او ترې مننه کوو

حفظ و نگهداشت درست بانکنوت های افغانی، مسئولیت همه افغانهاست

معاملات، پرداخت ها و خرید و فروش اجناس و عرضه خدمات بوسیله پول نقد صورت می گیرد که استفاده مکرر از پول نقد در فرسایش بانکنوت ها تأثیر می گذارد.

همچنان، نبود فرهنگ درست نگهداری از پول افغانی در میان اتباع کشور، بی اعتنائی هموطنان در قسمت حفاظت از پول افغانی و اطمینان مردم مبنی بر اینکه د افغانستان بانک در هر زمان به منظور عرضه سهولت به هموطنان بدون اخذ هیچ گونه کمیشن بانکنوت های مندرس

گردیده است که این امر می تواند صدمه ای به اقتصاد کشور وارد کند.

یکی از علل فرسوده شدن زود هنگام بانکنوت های افغانی در کشور استفاده زیاد و مکرر از پول نقد و کم توجهی هموطنان در چگونگی حفظ و نگهداری آن می باشد.

باید گفت که با وجود پیشرفت های چشمگیر در عرصه های مختلف بانکی، هنوز هم در کشور عزیز ما افغانستان استفاده از دیت کارت، کریدت کارت و غیره کمتر محسوس است و اکثراً

افغانی، پول رایج کشور است. ما افغانها، ضمن اینکه حین داد و ستد و خرید و فروش روزانه از آن استفاده می کنیم، به حفظ و نگهداشت آن نیز باید توجه جدی داشته و از مندرس شدن زود هنگام آن جلوگیری نمائیم، زیرا در چاپ و طبع مجدد آن میلیاردها افغانی هزینه می شود.

در سال های اخیر میلیاردها افغانی بانکنوت بنابر کثرت استفاده و عدم توجه مردم نسبت به نگهداری درست از آن به شکل کهنه و مندرس در آمده و محو

شانرا که از اثر کم توجهی کهنه و فرسوده شده است معاوضه مینماید، عامل دیگر فرسوده شدن زود هنگام بانکوت‌های افغانی محسوب می‌گردد.

شایان ذکر است که در صورت استفاده بهتر، دوره استهلاك بانکوت‌های کاغذی تا پنج سال و بیشتر از آن در نظر گرفته شده است؛ اما بسیاری از بانکوت‌های افغانی قبل از میعاد معینه، حتی در کمتر از یک سال فرسوده شده و به شکل مندرس در می‌آیند.

طوری‌که قبلاً گفته شد، فرسوده شدن زود هنگام بانکوت‌های افغانی هزینه سنگینی را متوجه اقتصاد کشور می‌نماید، هرگاه مردم احساس مسئولیت کنند و در راستای حفظ پول افغانی که سرمایه ملی کشور است، توجه کنند، به همان میزان از هزینه طبع، توزیع، جمع‌آوری و امحاء بانکوت‌ها کاسته می‌شود.

هکذا پول رایج یک کشور، سرمایه ملی و هویت ملی اتباع آن محسوب می‌شود، از اینرو هر فرد باید به بهترین راه ممکن، از آن نگهداری کرده و مانند سایر ارزش‌های ملی به آن ارج گذارند. مراقبت از پول، وظیفه‌ای همگانی است و به مسئولیت پذیری اشخاص بستگی دارد، اما متأسفانه بسیاری از هموطنان ما نسبت به این موضوع، علاقمندی نداشته و به

آن هیچ اهمیتی قایل نیستند.

اکثر هموطنان ما به جای استفاده از بکس جیبی به منظور حفظ و نگهداشت، پول‌های شان را به صورت نادرست در جیب‌ها قرار می‌دهند که باعث از میان رفتن و فرسودگی زود هنگام بانکوت‌ها می‌شود، در حالیکه نگهداری درست و حفظ پول، کار دشواری نیست و با بکارگیری شیوه‌های مختلف می‌توان آنرا نگهداری و از هدر رفتن هزینه‌های چاپ، توزیع، جمع‌آوری و محو آن، پیشگیری کرد. اگر هر فرد بانکوت‌های جدیدی را که به دستش میرسد، به روش درست آن نگهداری کند، بر عمر و دوام آن‌ها می‌افزاید.

بکس جیبی مخصوص پول بهترین وسیله رایج برای جا بجایی و نگهداری پول‌های کاغذی در سراسر جهان قبول شده است، اما در افغانستان بسیاری از مردم در مورد بکس جیبی درست نمیدانند و تنها جیب‌ها را جایگاه نگهداری موقت پول‌های کاغذی میدانند و هم اهمیت چندان به نگهداری درست بانکوت‌ها نمی‌دهند که با قات کردن بی‌مورد، یادداشت نوشتن، مهر زدن، با دست‌های آلوده لمس کردن و بالاخره چمלק و پاره شدن آن فکر

نمی‌کنند و تصور چنان است که وقتی پول از دست شان رفت، دوباره به آنان بر نمی‌گردد، در حالیکه فراموش می‌کنند این پول در دوران قرار دارد و روزی دوباره برایشان به شکل خراب بر می‌گردد.

در اخیر از همه هموطنان عزیز احترامانه تقاضا نمودیم تا در قسمت حفظ و نگهداشت بانکوت‌های افغانی منحث وجیه ملی تشریک مساعی به خرج داده و از مندرس شدن زود هنگام آن‌ها جلوگیری نمایند. □

حفاظت و نگهداری درست از پول ملی، نشاندهنده فرهنگ عالی ماست!

میرعبدالاحد فاضل

معاون عملیات بانکی در امور نشر و مراقبت بانکوت‌ها

افغانستان در پی افزایش روابط اقتصادی با کشورهای همسایه

افغانستان طی حدود یک و نیم دهه گذشته تلاش بخرج داده است تا روابط نیک و حسنه در همه عرصه ها بخصوص روابط تجاری، ترانزیتی و در مجموع روابط اقتصادی خوب با کشورهای همسایه داشته باشد.

افغانستان با ازبکستان که یکی از همسایه های شمالی افغانستان است و ۱۳۷ کیلو متر مرز مشترک با آن دارد، جهت افزایش روابط حسنه و توسعه روابط ترانزیتی، ترانسپورت منطقوی و همکاری های منطقوی موافقت نامه های امضا نموده است.

البته قبل از امضای این موافقت نامه ها، حجم تجارت میان این دو کشور در سال ۲۰۱۵ میلادی به ۴۴۴.۵ میلیون دالر و طی ده ماه سال ۲۰۱۶ میلادی به ۴۲۹ میلیون دالر رسید. افغان ها تا اکنون در ۷۰ تصدی بزرگ این کشور مصروف کار اند، از جمله ۲۰ تصدی بزرگ آن کاملاً مربوط افغان ها بوده و در تصدی های مذکور در تجارت و تولید مواد ساختمانی فعالیت دارند.

افغانستان میخواهد که شرکت های تجارتی ازبکستان در افغانستان نیز سرمایه

گذاری نموده و در پی آن پروازهای هوایی مستقیم میان این دو کشور آغاز گردد و همچنان افغانستان خواهان تحکیم خط آهن با این کشور است. ازبکستان می خواهد افغانستان را در بخش های مختلف مانند ساخت و ترمیم جاده ها، حمل و نقل، ادویه جات، ایجاد چاه های نفت، زراعت و غیره همکاری نماید.

افغانستان تا دو سال قبل در حدود ۹۷ درصد واردات و ۳ درصد صادرات داشت، اما در حال حاضر ۸۸ درصد واردات و ۱۲ درصد صادرات دارد، توقع می رود در پرتو این گونه توافقات با کشورهای همسایه بخصوص ازبکستان صادرات افغانستان بیشتر از پیش افزایش

یابد. در بخش صادرات و واردات باید گفت که در گذشته محموله های تجاری از خارج به افغانستان ۹۰ روز را در بر می گرفت که با فعال شدن مرز حیرتان این مدت زمان به ۹ روز کاهش یافته است. با برقراری روابط بهتر با ازبکستان دروازه جدید تجارتی بروی افغانستان گشوده می شود که برای تجار کشور ما از اهمیت زیادی برخوردار است.

امکان دارد که کارمندان وزارت ترانسپورت در پوهنتون های ازبکستان آموزش دیده و در ضمن نمایندگی های حمل و نقل در مرز دو کشور ایجاد گردد تا راننده های افغان نیز بتوانند با موترهای

شان داخل ازبکستان برونند. همچنان افغانستان مصمم است تا یک تعداد موترهای شهری را از ازبکستان خریداری نماید، زیرا موترهای ازبکستان هم انتقال آنها به افغانستان کم هزینه می باشد و هم با معیارهای بین المللی مطابقت دارد.

در آینده افغانستان می خواهد تا داروهای مورد ضرورت خود را از ازبکستان خریداری نماید، افغانستان سالانه در ۶۰۰ میلیون دالر دارو از خارج وارد می نماید که بیشترین ادویه وارد شده استندرد نمی باشد، اما داروهای ازبکستان با استندرد های جهانی عیار بوده و وارد نمودن دارو از این کشور می تواند زمینه توريد داروهای باکیفیت را در کشور فراهم ساخته و در ضمن بازار داروهای افغانستان را از انحصار یکی دو کشور نجات دهد. در کنار خریداری داروهای مختلف از ازبکستان در سال آینده افغانستان پلان دارد تا یک تعداد امبولانس ها را نیز از کشور ازبکستان وارد نماید.

در بخش جاده سازی و ساخت خط آهن، باید گفت که ازبکستان در میان کشورهای آسیای میانه قوی ترین تیم فنی را در دو بخش متذکره دارد. این کشور در گذشته نیز سرک های را که در افغانستان ساخته است و تا حال از کیفیت خوبی برخوردار می باشد، سهم فعال

داشته است و افغانستان آرزومند است تا کارمندان وزارت فواید عامه نیز در بخش های مختلف در ازبکستان آموزش ببینند.

افغانستان از این کشور خواسته است تا کارخانه های پُل های پیش ساخته را در افغانستان ایجاد نماید، تا از یکطرف در ساخت و ساز جاده ها سرعت بعمل آید و از طرف دیگر قیمت ساخت پُل ها نیز کاهش می یابد. قرار است که افغانستان تا پنج سال آینده در حدود ۲۰۰۰ کیلو متر شبکه خط آهن داشته باشد و کشور ازبکستان علاقمند است تا افغانستان را در ساخت و ساز آن کمک نماید. این کشور آماده است تا افغانستان را در قسمت تهیه مواد پروژه های زیربنایی از قبیل سمنت، سیخ گول، قیر و غیره نیز کمک نماید.

در بخش انرژی برق باید گفت که ازبکستان می خواهد که برق اضافی خود را از طریق افغانستان به کشورهای جنوب آسیا صادر نماید، در این صورت افغانستان می تواند از برق ازبکستان به قیمت نازل استفاده نماید. در ضمن ازبکستان کارخانه های لوازم برقی را نیز در افغانستان ایجاد نموده و همچنان در آینده مهندسین برق افغانستان نیز در این کشور آموزش می بینند.

ازبکستان افغانستان را در سروی خط آهن

هرات - حیرتان و بازنگری سرک حلقوی هرات مزار شریف یاری می نماید. هم چنان قرار است که در آینده نزدیک اتاق تجارت مشترک میان این دو کشور در شهر کابل ایجاد شود.

همچنان این کشور مصمم است تا افغانستان را در حصه باغداری، سیستم بهتر ترویج آبیاری در کشت زارها، پرورش سبزیجات، تولد کود کیمیاوی، پرورش مرغ، کنترل امراض حیوانی و نباتی، واکسین آفات، آموزش کارمندان بخش زراعت، قرنطینه حیوانی و نباتی در بنادر زمینی و میدان های هوایی، مدیریت منابع طبیعی بخصوص جنگلات، شیرین بویه، ابقا حیات وحش و تحکیم سواحل همکاری نماید. ■

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

<http://aop.gov.af> - یکشنبه ۱۲ / ۱۰ / ۱۳۹۵

<https://mail.gov.af>

www.irna.ir/fa/News - کابل - ایرنا /

تاریخ نشر ۱۴ / ۱۰ / ۱۳۹۵ ساعت ۱۳:۵۷

خود را بر پایه معیارهایی از جمله بررسی مدیریت دولتی در کشورها، شرایط دسترسی شهروندان به خدمات عمومی، ساختار حقوقی و قضایی حاکم در کشورها و موقعیت بخش خصوصی تهیه می‌کند.

فساد یک پدیده منفی است که شامل اعمال متعددی از جمله رشوه، اختلاس و سوی استفاده از مقام به نفع شخصی می‌باشد و این پدیده یکی از عوامل عقب ماندگی بشمار میرود که زیان‌های زیادی را متوجه اقتصاد کشورها می‌سازد. فساد دولتی یا اداری زمانی اتفاق می‌افتد که یک مسئول یا کارمند دولتی از ظرفیت‌های رسمی برای مقاصد شخصی بهره‌گیری کند. بنابر تعریف، فساد به معنی استفاده غیرمجاز از قدرت عمومی برای منافع خصوصی و شخصی است. فساد که در ابعاد کوچک و درون چارچوب‌های اجتماعی و عرف‌های حاکم روی می‌دهد؛ یعنی استفاده از ارتباطات شخصی یا استفاده از زور برای کسب فایده یک یا چند شخص می‌باشد. این نوع فساد مشخصاً در کشورهای در حال توسعه که در آن‌ها کارمندان دولتی با مزد بسیار پائین زندگی می‌کنند، مشاهده می‌شود.

فسادی که در دولت و ابعاد بزرگ رخ

افغانستان در امر مبارزه با فساد تلاش‌های پیگیر انجام میدهد

می‌کند. این معیارها، شاخصی است که درجه فساد در بخش عمومی یک کشور را در بین سایر کشورها نشان می‌دهد. بر اساس این مقیاس، برترین کشورهایی که بدون فساد اند دارای نمبر ۱۰۰، کشور های که کمترین فساد مالی دارند دارای نمبر ۱۰ و کشورهای با بیشترین فساد مالی دارای نمبر صفر می‌باشند. این شاخص هر سال توسط اداره مذکور منتشر می‌شود و توسط معیارهای تعیین شده سازمان جهانی شفافیت بین المللی محاسبه می‌گردد.

بخش شفافیت ملل متحد در ۱۸۰ کشور جهان دفتر داشته و گزارش‌های سالانه

در تازه‌ترین گزارش سازمان شفافیت بین المللی، افغانستان در مبارزه با فساد پنج رتبه پیشرفت نموده است که این خود نشاندهنده تعهد صادقانه افغانستان در امر مبارزه با فساد می‌باشد. افغانستان که در سال ۲۰۱۵ در تحت جدول مبارزه با فساد رتبه سوم را با ۱۱ امتیاز داشت، طبق گزارش سازمان شفافیت بین المللی میزان فساد در این کشور طی سال ۲۰۱۶ کاهش یافته و در حال حاضر در امر مبارزه با فساد پنج رتبه روبه جلو رفته است.

باید گفت که سازمان شفافیت بین المللی با استفاده از معیارهای تعیین شده، کشورها را طبق میزان فساد موجود، درجه بندی

می دهد (فساد کلان یا فساد بزرگ) می باشد، یعنی در بالاترین سطوح دولت اتفاق می افتد و موجودیت نظام سیاسی، قانون گذاری و اقتصادی را زیر سوال قرار می دهد. این فساد عموماً در دولت های دیکتاتوری و دولت هایی که فاقد قوانین برای جلوگیری از فساد هستند، رخ می دهد و فساد که در ساختار زندگی روزمره مردم در اجتماع رایج و گسترده است و نشانه جرایم سازمان یافته می باشد، (فساد نظام مند یا فساد سیستماتیک) یاد می شود که این فساد در مرحله نخست به دلیل ضعف در یک سازمان یا نهاد اتفاق می افتد و می توان آن را در تقابل با فساد دانست که فقط تعدادی از کارمندان یا کارگزاران یک سازمان درگیر آن می باشند. عوامل مشوق این نوع فساد منافع متعارض، قدرت اختیاری، قدرت انحصاری، عدم شفافیت در کارها، پرداخت دستمزد ناچیز یا کم و بالاخره فرهنگ معافیت و مصونیت از مجازات می باشد.

باید گفت که تنها دولت ها مسئول کاهش فساد نیستند، بلکه نهادهای مدنی، صاحبان مشاغل، رسانه ها و حتی شهروندان عادی نیز در کاهش فساد می توانند همکاری نمایند. از آنجا که فساد برای همه نامطلوب است، مبارزه با آن نیز یک

مسئولیت مشترک می باشد.

فساد پدیده ای است که بیشتر در بخش های رسمی بروز می کند، از جمله فساد در سکتور اقتصادی از خطرناکترین نوع آن است که این پدیده در برگیرنده کشورهای در حال گذار اقتصادی یا دیگر کشورهای در حال توسعه نیست، بلکه پدیده ای است که در اقتصاد تمام کشورها صرف نظر از سطح توسعه اقتصادی و سیاسی ظاهر می شود. فساد از نظر شدت و عمق آن در رده های مختلف دولتی به فساد سطح بالا یا کلان و فساد سطح پائین تقسیم بندی می شود.

فساد کلان یا سطح بالا که به فساد مقامات عالی رتبه اطلاق می شود و معمولاً به صورت گروهی و با ارقام هنگفت صورت می گیرد، مانند دریافت رشوه و خریداری های بزرگ به سطح کشور، واگذاری امتیازات و منابع طبیعی تحت اجرای قرار دادها و فساد سطح پائین که شامل فساد کارمندان رده پائین مانند موظفین گمرک ها و سایر دواير خدماتی مثل شاروالی ها، بانک ها، دواير جمعآوری مالیات و ... می باشد، بر می گردد.

گفتنی است که فساد به دلایل مختلف می تواند شکل گیرد. در حوزه های گمرکی بخاطر بلند بودن مصارف واردات، قاچاق اجناس صورت می گیرد و همچنان عدم

صدور مجوزهای قانونی به برخی اجناس نیز از عوامل دیگر آن محسوب می شود، به همین دلیل این اجناس به طور غیررسمی وارد کشور می شوند. در واقع گستردگی مرزهای کوهستانی کشور را نمی توان دوامدار تحت نظارت دقیق قرار داد و همچنان مسئله دیگر تأمین معیشت مرزنیسان است که به دلیل بیکاری گسترده در سطح منطقه فعالیت اقتصادی غیررسمی را ایجاد می کند.

بالاخره مبارزه با فساد در جهت بهبود اقتصاد کشور یک امر حتمی برای همه فرزندان صادق کشور به شمار میرود. اقدام قاطع و متعهدانه دولت، جلوگیری سوءاستفاده تعدادی از مسئولین از خلأها، اتحاد و اتفاق افراد جامعه برای مبارزه با فساد، همکاری رسانه ها در این مورد، اقدام قاطع دولت در مجازات عاملین و... می تواند در امر مبارزه با فساد ممد واقع گردد و اقتصاد کشور را به شکل روزافزون یاری رساند. □

منابع:

akhbarbank.com

www.fardanews.com/fa

www.fardanews.com/fa/tag

www.afkarnews.ir

www.dw.com

اهمیت و ضرورت برنامه ریزی در مدیریت

غلام حسن زاهدی/لیسانس پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل

تشخیص هستند، هم چنین در صورت لزوم می توان از روشی استفاده کرد که کارمندان را تشویق و تحریک به کار و فعالیت نماید. به این ترتیب افراد، به طور رسمی برای ترسیم ناگوارترین حالت رخدادهای آتی ماموریت می یابند و برای روبرویی با حالات ناگوار مصروف برنامه ریزی می شوند. بدین ترتیب با پیش نگری به این سبک، هنگامی که بحران در نقاط پیش بینی شده بروز کند که حاکی از بی اعتباری باشد، با استفاده از برنامه ریزی امکان اقدام سریع فراهم می شود.

گاهی با توجه به ماهیت تخصصی برخی از وظایف مدیریت، برای انجام آن ها برنامه ریزی می شود. این برنامه ریزی ها را به نام برنامه ریزی تخصصی می نامند. برنامه ریزی اهداف همه فعالیت ها و تلاش های گروهی را تعیین می کند و نحوه دستیابی به آن اهداف را طرح ریزی می کند تا مدیر بتواند تشخیص دهد که باید از چه نوع ساختار سازمانی استفاده کند و برای هر منصب چه نوع کارکنانی را با چه تخصص به کار گیرد؛ کدام سبک هدایت و سرپرستی را مورد استفاده قرار دهد و چه معیارهای را برای کنترل عملیات مدنظر قرار دهد، بنابراین می توان گفت که در واقع برنامه ریزی وظیفه اساسی مدیریت است تا کارها و فعالیت های خود را تنظیم و محصولی خوبی ارائه نماید. □

پی نوشت ها:

- ۱- عاقلی کهنه شهری، دکتر لطفعلی، درآمد بر برنامه ریزی اقتصادی، تهران. چاپ اول، سال ۱۳۸۱.
- ۲- الوانی، دکتر سید مهدی، مدیریت عمومی، تهران. چاپ بیست پنجم، سال ۱۳۸۴.

یکی از تعاریف اکتفاء می نمایم. برنامه ریزی عبارت از تصور و طراحی وضعیت مطلوب و همچنان یافتن و پیش بینی کردن راه ها و وسایلی که نیل به آن را میسر سازد، می باشد. برنامه ریزی بر سایر وظایف مدیران اولویت دارد و مقدم بر آنان است. طوریکه اگر بخواهیم وظایف مدیر را در رأس یک هرم در نظر بگیریم، بهتر است برنامه ریزی را در رأس هرم مذکور قرار دهیم. برنامه ریزی بخش عمده از کار مدیران را به خود اختصاص می دهد. البته وظایف مدیریت قابل تفکیک نیستند؛ به ویژه وظایف برنامه ریزی و کنترل که باهم رابطه نزدیک دارند. به طوریکه می توان گفت: بدون برنامه ریزی امکان کنترل وجود ندارد، زیرا کنترل یعنی ارزیابی فعالیت ها به منظور حفظ آن ها در مسیر تعیین شده و اصلاح انحرافات احتمالی با توجه به برنامه می باشد.

برنامه ریزی و پلان گذاری، اندیشیدن پیش از عمل است، ولی هر چه محیط برنامه ریزی نامطمئن تر باشد احتمال نامناسب بودن مفروضات آغازین با پیش بینی ها و حتی مقاصد اولیه، افزایش می یابد. در چنین محیط ها به طور مستمر مسایل و رخ دادهای غیر منتظره واقع میشوند و در نتیجه، تغییر در برنامه ریزی را ضروری می سازند؛ بنابر این، بهتر است برنامه ریزی ها، همواره دقیق پیش بینی شوند. رمز برنامه ریزی در شناسائی تغییر جهت های احتمالی در رخدادهای آینده است که می تواند در برنامه های جاری اثرگذار باشد. گاهی تغییر جهت ها از طریق تفکر و اندیشه کافی قبل از برنامه ریزی قابل پیش بینی و

انسان ها با حرکت در مسیر رشد عقلانی، به تدریج بر ضرورت برنامه ریزی در زندگی نیز واقف شدند و آن را به منزله ابزار در خدمت مدیریت و رهبری نظام های اجتماعی مورد توجه قرار دادند. سازمان ها و مؤسسه های اداری امروز، به حدی پیچیده شده اند که بدون اقدام به برنامه ریزی های دقیق، امکان ادامه حیات ندارند. برنامه ریزی مستلزم آگاهی از فرصت ها، تهدیدها و پیش بینی اتفاقات و همچنان شیوه راه حل ها و بیرون رفت از اتفاقات است.

برنامه ریزی از وظایف بسیار مهم مدیران بوده و با سایر وظایف نیز رابطه تنگاتنگ دارد. برعلاوه، تحقق اهداف فردی و سازمانی نیز مستلزم برنامه ریزی می باشد. حتی برای رسیدن به اهداف بسیار جزئی و زودگذر مانند رفتن به یک مهمانی و یا فروش یک محصول نیز باید برنامه ریزی شود. در حقیقت، نیاز به پلان گذاری از این مساله ناشی می شود که تمام سازمان ها با فعالیت در محیط پویا، در صدد اند تا منابع محدود خود را برای رفع نیازهای متنوع و روبه افزایش خود صرف کنند. پویایی محیط و موجودیت تلاطم در آن و عدم اطمینان ناشی از تغییرات محیطی بر ضرورت انکار ناپذیر برنامه ریزی می افزاید. برنامه ریزی عبارت از تعیین هدف کوتاه و پیش بینی راه رسیدن به آن است. در واقع، برنامه نوع تعهد به انجام فعالیت های معین برای تحقق هدف به شمار می آید. برای برنامه ریز تعاریف متعددی ارائه شده است. گویا طوریکه هر یک از نظریه پردازان سعی کرده اند که با توجه به زمینه تخصصی خود آن را تعریف کنند که در اینجا به

د افغانستان بانک

د افغانستان بانک خبرتیا!

د افغانستان بانک گرانو هېوادوالو ته خبر ورکوي چې د افغانستان بانک د قانون د ۳۹ مادې پر بنسټ، هغه بانکونو ته چې:

پر مخ یې لیکل او نقاشي شوي وي

مهر یا پر له پسې سوري شوي وي

وینځل شوي او یا د تیزاب او نورو کیمیاوي موادو له امله خراب شوي وي

پر مخ یې سربیناکه مواد کارول شوي وي

د افغانستان بانک او د سوداگریزو بانکونو په ټولو نماینده ګیو کې پرته له کوم فیس د کارونې وړ بانکونو ته باندې بدل کړي.
د افغانستان بانک د ۱۳۹۶ لمریز کال د زمري له ۳۱ نېټې وروسته د پورته ځانګړتیاوو درلودونکي بانکونو ته له معاضی پرته مصادره کوي.

مهم یادډانښت: هغه بانکونو ته چې د کارونې له امله زاړه او اسکاښتېپ شوي وي د ګردښت وړ دي، ستونزه نه لري

افغانی؛ زموږ د ویاړ، ځواک او د ملي هویت نښه ده!

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال دهم شماره ۱۱۶، دلو ۱۳۹۵

ګرانو بډایانو!

د افغانستان بانک د قانون د دري دېرشمې مادې سره سم

د افغانستان مروجې پیسې افغانی دي